

RUH MADDE

Cilt: 7 Sayı: 74 — Mart 1966

Cemiyet adına Sahip ve

Mes'ul Müdür
SUAT TAHSUĞ

Hazırlayanlar :

Feridun Tepeköy
Erol Haras
Ergün Arıkdal
Afif Yesarı
Salih Öge
Erol Sevil
Azime Nakip
Enver Ölçerman
Mehmet Sançar
Çetin Salkök

İdarehane ve Cemiyet binası
Taksim, Sıraselviller, Billûrcu
Çıkmazı Sümbül Apt. No. 14/2
(Otel Santral Sokağı)

Dizgi ve Baskı :
Baha Matbaası

Kapak Baskı :
Karadeniz Matbaası

Abone ücreti :
Yıllık 18 Lira
6 aylık 9 Lira

Haberleşme, Abone ve
Havale adresi :
RUH ve MADDE
P. K. 1157 - İstanbul

RUH ve MADDE'den Sevgili Okuyucularına

Karşımdaki yeni çiçeklenmiş erik ağacına üç-beş kuş kondu. Serçe bunlar. Rüzgâr dalları sallıyordu. Hepsi bulutlu, kurşuni şubat göküne yaslanmışlar. Ellerimle sevsem onları sıcak mıdırılar? Sevemem ki öyle. Kıpırdasam kaçacaklarmış gibi geldi. Sigara yakmaya bile cesaret edemedim.

Sabahtan beri dağınık, üzüntülü olan zihnim bir anda yıkandı sanki. Japon resimlerini düşündüm. Japon ressamı köpüklü dalgaları, kar altında çam dallarını, yağmuru yakalamıştır. Basit fırça darbele-ri ile onları kâğıda geçirmiş, bu kâğıtlar da evlerin duvarlarına tabiatan, «gerçek»ten pencereler açmış-tır. Bunların sembolizmi yoktur insanların kafa yor-dukuları mânâda. Ne empresyonist, ne sürrealisttirler. Ancak onlar insanı menfaatsizliğe, iddiasızlığa, basi-te, güzele çekerler. İnsanları para ve et hirsından sı-yırıp dünyamızda mevcut bir sevgi yoluna götüren işaret levahlarıdır onlar.

Alman bilgini Dr. Karl Von Frisch 40 sene arılar üzerinde çalıştı. Bu işi sevmeseydi ne için bunu yap-sındı? Bu iş sevilecek bir iş olmasaydı üzerinde deli olmayan bir adamın 40 yılı geçmezdi. Karl von Frisch ne buldu? Arıların kendi aralarında bir anlaşma lisa-nı olduğunu. Adeta, gerçekten hiç bir şey bulmadı. Fakat bize önemsiz görünmesine rağmen büyük bir ders veriyor:

Bizler menfaatsiz olmayı, diğerkâmlığı, vicdani hareketi zorla yapılan bir şey, cebimizdeki beş-on ku-ruşu başkasıyla bölüşmek tarzında anlıyoruz. Ama gerçekten sevmeden yapılan bir işin ne değeri var?

*
** .

Matta, VI. da şöyle deniliyor: Sakının, insanlara salâhınızı onların önünde gösteriş için yapmayın; yok-sa göklerde olan Babanızın önünde karşılığınız olmaz.

İmdi, sen sadaka verdiğin zaman, iki yüzlü adam-ların insanlardan hürmet görmek için, havralarda ve sokaklarda yaptıkları gibi, önünde boru öttürme. Doğ-rusu size derim: Onlar karşılıklarını aldılar. Fakat sadaka verdiğin zaman, sol elin sağ elinin ne yaptığı-nı bilmesin de, sadakan gizlide olsun; gizlide gören Baban da sana ödeyecektir.

Çaylaklar, Köpekler ve İnsanlar

Yazan: Suat TAHSUĞ

Hepimizin bildiği bir Nasreddin Hoca hikâyesi vardır: "Eve ciğer götürürken ciğeri bir çaylak kapar. Hoca arkasından seslenir: Ağzı tadıyla yiyemeyeceksin.. pişirmesini ben biliyorum!"

Bu basit hikâyecikte bence şu var: Bir cins insan çeşidi vardır ki, haristir. Menfaat gördüklerinin üzerine bir çaylak açlık ve şuarsuzluğu ile atlar; alelacele tatmin, teskin olur yine acıkır ve aynı hadise defalarca tekrarlanır. Yediği çiğdir ama başka bir şey de elinden gelmez. Bu onun hakkıdır.

Diğeri, olsa olsa dikkatsizliği yüzünden, bir ciğer parası kaybetmiş gibidir. Ama onda yeniden ciğer alıp pişirecek sabır ve soğukkanlılık da vardır. Üstelik onu nasıl pişirip nasıl yiyeceğini de bilir. Şimdi o, ancak dikkatsizliğine hayıflanıp çaylağın arkasından hadiseye gülümseyebilir.. Zira dikkat etseydi çaylak nafakasını başka yerden edinecekti. Bu gülünç hadisenin kahramanı olmayı da gurur meselesi yapmayacak, fakat eve götüreceği ciğeri bir dahasına sıkı tutacaktır.

Bir eve giren bir hırsız bir kadının kolundaki iki bileziği biran önce çalıp kaçabilmek için kadının kolunu kesmiş. Bu adamdaki hırs ve telâş, şuarsuzluk, çaylağın gerçek iştahasından çok daha korkunçtur. Zira insan olmanın bir şiarı vardır. İnsan, ihtiyaçları için, rasgele tarlalarda zerzavat otlayan davara benzememelidir.

Bütün insan münasebetlerinde bir hak unsuru vardır ki, bu hakkın yerine getirilmesi ne bir adet, ne rölatif (muhiye kıyas edilebilecek) bir kıymet hükmü, ne de bir vahîme (boş şey) dir. Gerçeğin ta kendisidir.

Hak bütün insan münasebetlerinde az çok çığnenmektedir. Para için, neticede tabii birer ihtiyaç ve hak olan açlık ve aşk için boyuna hak insanlar tarafından zedelenmektedir. Yeryüzünde geçinmek bir hayli zordur. İnsanoğlunun karşısına yukarı

tarafından tanzim edilen bir çok imtihanlar çıkarılmakta, mizansenler hazırlanmaktadır. İnsan sabırsızlığından, hamlığından, tecrübesizliğinden, imansızlığından —kısaca şuarsuzluğundan— boyuna varlıklar arasında carî kanunları ihlâl etmektedir. Öldürür, insanlar arasına fitne ve ayrılık sokar, kiskanır, yalan söyler. Ve bunların neticelerini de aynen alır. Kendisine doğru yolu ikaz edecek vicdan sesini duydukça ıstırapı artar. Bu sesi duyamıyorsa bir hayvan rahatlık ve şuarsuzluğu içinde otomatik yaşayarak kâh memnun, kâh da sebeplerini bilemeyip kör bir kadere bağladığı sert hadiselerin tokat ve ıstırapları içinde ömrünü geçirir.

Kendi hürriyet ve mes'uliyetini vicdanı uyandıkça hissedecektir. Ve gerek kendisine —en fazla kendisine— ve gerek başka bir yoldan muhitine faydalı olacaktır.

Her varlık muhitine faydalıdır; katiller de, hırsızlar da, her türlü kötülükleri işleyenler de.. Zira onlar sert kanunların tezahürüne vasıta olarak diğer varlıkların uyarılmasına sebep olduklarından çok faydalı bir fiile —bilmeden— vasıta olmaktadır.

Vicdanına uyarak hakkı ve gerçeği temine çalışan varlıklar muhitlerine "hayır" dediğimiz bir yoldan faydalı olurlar. Bu hal insanda sevginin gelişmesini intacettiğinden insanlar için faydalı ve tek yoldur. Her insanın geçeceği Sırat köprüsüdür adeta. Azaplı bir vasattan —dünya mektebinden— mezun olmanın ilk yoludur.

Zira sevgi, verme fiilini icab ettirmektedir. Menfaatsiz verilenler, bol rahmetinden faydalanılan üstün bir plânın tesirlerini çekmeyi mümkün kılmaktadır.

Bunun içindir ki, vicdanî bir ahlâk, kökürüne bir ahlâk ve sert kaideler yekûnu değildir. Bir iç zenginliği ile hâdiseler arasında yaşayarak orijinal hareket edebilme kabiliyetidir. Öyle bir orijinallik ki, ufukta

belirsiz gözüken kutup yıldızı, ancak, varlığın menfaatidir; (ego)nun karanlık ve bedbaht dünyası değil. Ayrıca, varlığı yani yaşayan insanın bir ileri hamle yapabilmesini mümkün kılacak kozmik bir gayret olduğunu bir daha beyan edelim. Yani başka bir vasata geçiş yoludur. Belki insanların füzelere binerek yapmayı tasarladıkları bir yolculuğun burunları dibindeki tekâmül... O kadar kolay, o kadar basit, o kadar zor...

Hayatta sevgi bir vakıdır. Hayvanlarda da vardır. Burada bir arkadaşımın bir müessesesini kaydetmek isterim. Evlerinde bir köpek köpekleri var. Derken bir dişi köpek kapılıyor. Yeni gelin, dünyaya bebek köpekler getirdikten sonra da evden ayrılıyor. Bir gün eşlerden biri, ne sebepten yaralanıyor. Diğer köpek eşinin yarasını üzerine yatarak vücut harareti ile onun ıstırabını dindirmeye çalışıyor.

Dikkat edilirse bu hayvancık bu işi yaparken ne açlık yüzünden, ne de cinsel bir tatmin gayesi ile hareket etmekteydi. Ancak biz, insan olarak günlük hayatımızda benzeri menfaatsiz bir davranışı kaç defa tekrarlayabiliyoruz?

Bu hadise bir taraftan hayvanda apayrı bir duygunun mevcudiyetini objektif olarak ispatladığı gibi, biz insanlara da, bizi kendimizden utandıracak bir ders vermektedir.

*
**

Cemiyetimiz bir bakıma insanlara hiç yeni bir şey söylemiyor. Bu yüzden

söylediklerimiz eklektik (çeşitli fikirlerin birbirine katılmasından) bir sistem meydana getirme gayreti gibi düşünülebilir. Ama biz aslında varolan bir şeyin görülmesini temine çalışıyoruz. Aksi halde, gerçeğe hizmet etmiş olamazdık. Günlük yaşamımızda hepimizin tek tek, tezahürünü görmek imkânına sahip olmadığımız fikirlerin beyanı neye yarar?

Fert, hayatında vicdanı ile bir araştırma yapmazsa, anlamadan duyduğu, görmeden baktığı, araştırmadan inandığı neye yarar?

Cahil devirlerde insanlara sert kanunlar empoze edilmiştir. İçinde yaşadığımız şu devirde apayrı bir hal müşahade edilmektedir: Bir taraftan ferd çeşitli maddî imkânların tekâmülü, gittikçe zayıflayan sosyal, dini, ahlâki baskılar dolayısıyla, önceden bilgisiz bir tatmin hercümercine sürüklenmektedir. Bu, varlığın gizli-yasak kompleksini kırdıktan sonra yaşayacağı, saygı ve sevginin cari olduğu bir dünyanın doğum sancısına benzemektedir. Öyle bir dünya ki, her varlık oradan payını kendi öz kabiliyetine göre alabilip kimseden davacı olmayacaktır. Olamayacaktır. Ya geçmiş tecrübe ve cehdinin semeresi, mutlu bir dünya, veya bu mutlu dünyadan kendi geçmiş tembelliği yüzünden faydalanamamak hacaleti (utancı)! Ve ıstırabı.

İşte hepimizin görevi, bir taraftan müteal bir müessiriyetin tanzim etmekte bulunduğu bu değişiklikleri gözlemeye çalışmak, bu arada vicdan ile yaşamaya gayret göstermektir. Gün doğuşunu beklerken!

7. Cildimiz Çıkmıştır

Hususî olarak hazırlanan bez kapaklı cildlerimiz satışa arz edilmiştir.

Arzu eden okurlarımız Cemiyet lokallinden temin edebilirler. Ayrıca, adresinize ödemeli olarak da gönderilir.

Sipariş adresi : P.K. 1157 - İSTANBUL

**RUH
MADDE**

Insanoğlunun ilk dostu ateşti. İnsanoğlu, kendisini düşmanlarından korumak için mağarasının ağzında ateş yakmasını öğrenmişti.. Daha sonra, ateşi terbiye etti ve ateşi kendine hizmet için zorladı. Fakat zaman, zaman görüyoruz ki, insanoğlu ateşin kudretine tamamiyle hakim olamamış, ateşin tam bir efendisi olamamıştır. Ateşin bazı sırları vardır ki, daha biz bunu öğrenemedik. Bazan bu sırlar hadiseler yaratarak mevcudiyetlerini belli etmektedirler. F. EDWARDS
Washington 1959

Hiç bir sebep yokken, insanların canlı bir meşale gibi alevlendiği müşahade edilmektedir. Bu olaylar resmi makamları şaşkın duruma düşürür, tahkikatlar, etüdler yapılır ve sonunda savcının «kazadan dolayı ölüm» kararıyla dosya kapatılır. Bir gün, bir hafta, bir ay geçer bakarsanız başka bir yerde başka bir kurban hiç sebep yokken birden harlar ve kavrulur, hadiseye aynı işlem yapılarak dosya kapatılır.

Eric F. RUSSELL
Londra 1962

Walter Hamilton hayretler içinde alevlendiğini görmüş ve açık bir kanalizasyon çukuruna atlamıştır. Hamilton, kurtarılırken...

Kendiliğinden Yanan İnsanlar

«Books of Charles Fort», Eric F. RUSSELL'in «Great World Mysteries» ve Frank EDWARDS'in «Stranger than Science» eserlerinden derleyen İnal ŞAPLI.

Şüphesiz bazı alevlenme olaylarının teknik izahı kabildir fakat aşağıda tetkik edeceğimiz kremasyon olaylarının teknik veya ilmi yönden izahı bu güne kadar kabil olmamıştır. Gazeteler-

de antetler işgal eden bu olağan-üstü kremsiyin olaylarından, Dünya basınımla lâkadar eden bazılarını tetkik edelim.

The Daily News gazetesi, 17 Aralık 1904 — İskoçya,

Falkirk eyaletinde Rosehill kasabasında Bayan Thomas Cochrane, oturduğu koltukta birden alevlenerek kavrulmuş ve ölmüştür. Her ne kadar ölen kadının vücudu ve elbisesi tamamiyle yan-

maşa da, oturduğu koltuk ve koltuktaki yastıklar ve küçük şilte yanmamıştır. Hadisenin yer aldığı odada, sacak ve lambaların sönmük vaziyette olması ve maktu- lün katiyen tütün veya bu- na benzer bir şey kullanma- ması polisi düşündürmekte- dir. Hadisenin sebebi hali hazırda anlaşılmamıştır.

New York Herald Gaze- tesini, 27 Aralık 1916 — New Jersey'in Dover şehrinin do- kuz mil uzağındaki Lake Denmark oteli sahibesi Lil- lian Green, yarı kavrul- muş olarak etraftakiler ta- rafından bulunmuştur. Lilli- an Green'in kendisi ve elbi- sesini aynı zamanda tam al- tındaki zemin yanmıştı fa- kat bulunduğu odanın içe- rinde ateş meydana getire- cek hiç bir şey bulunmuyor- du. Derhal hastahaneye kal- dırılan Lillian Green, ölme- den evvel verdiği ifadesin- de, kendisinin nasıl alev al-

dığını anlayamadığını bildir- miş ve ölmüştür.

Sheffield Star gazetesi, 28 Aralık 1938 — Londrada Bayan Amelia Ridge'in her- kesin gözü önünde birden alevlenerek kömür haline geldiği polis bülteninde bil- dirilmekte fakat hadisenin sebebinin meçhul olduğu i- lâve edilmektedir.

Aynı tarihi taşıyan The Daily Telegraph gazetesi A- melia Ridge olayından ba- his etmekte ve aralık ayın- da vuku bulan diğer alev- lenme olaylarını liste halin- de sıralamaktadır. Listede şu isimler vardır, Birmin- ham Aston Sokağında Ba- yan Sarah Pegler birden a- levlenererek ölmüştür. Car- lisle, de Melbourne sokağın- da Ellen Wright sebepsiz şe- kilde ateş almış kömür ha- line gelerek ölmüştür. War- rington'da Battersby Lane sokağında Harriet Lawless birden alevlenerek yanma -

ya başlamış ve ölmüştür. Liverpool Walton'da Lind sokağında Harriet Garner ateş almış, yanmaya başla- mış ve ölmüştür. Bütün ha- diselerin de polisçe izahı mümkün olmamıştır.

1938 Aralık ayında, İn- gilterede bu altı kremasyon olayı yer alırken belki baş- ka memleket ve başka kıta- larda buna benzer bir çok olay yer alıyordu, fakat bel- ki bu hadiseler yalnız polis raporlarında kaldı veya ha- berleri neşir eden gazeteler bu işi araştıranların eline geçmedi.

Lind sokağındaki evinde alevlenip yanan Harriet Garner'in oğlu Joseph Gar- ner yanarak ölen annesi için büyük bir tahkikat aç- tırmış ve olayla ilgilenen ü- niversite profesörleri Harri- et Garner olayı ve buna pa- ralel diğer alevlenerek ölen kadınlar hakkında hiç bir şey tesbit edememişlerdir.

(Devam edecek)

Parapsikoloji yönünden **REANKARNASYON** Etüdüleri

Bu kitapda ayrıca, iki seneden fazla bir zamandan beri soruşturma ve etüdlere mevzu olan: Memleketimizde evvelki hayatını hatırlayan insanların çok enteresan vakalarını ve tahlillerini bulacaksınız. Bu etüdüler Hintli ve Amerikalı Profesörlerin iştiraki ile yapılmış olup dünya basınına intikal etmiştir. Bu vaka kahramanları Adana ve çevresinde yaşamaktadırlar. Bu sebeple vakaların doğruluğu herkes tarafından tahkik ve tetkik edilebilir. Aynı kitapda SPİRİTÜALİZM aktüalitetlerine ve kritiklerine de mühim bir yer verilmiştir. (270 sahife)

Fiati 6 Liradır. 690 kuruşluk posta pulu mukabilinde veya 780 kuruş Ödemeli olarak adresinize gönderilir.

Reşat Bayer, P.P. 33 Karaköy, İstanbul adresinden isteyiniz.

(RUH : 500)

Ruhi İrtibatlarda Medyomluğun Psişik İzahı

"Dr. Beri Ruhselman'ın MEDYOMLUK isimli kitabından derlenerek özetlenmiştir."

HÜRRIYET VE HADİSE

Kâinat büyük bir nizam ve ahenk içinde gelişen ve illet-netice bağları ile birbirine bağlı bir ağ halinde yayılan hadiseler mahşeridir.

Hadiselerin meydana gelişinde ilâhî idareci mekanizmanın bir tasarrufu vardır. Bu tasarruf, hadiselerin muayyen bir maksada yönelişlerini sağlayan amildir. Umumiyetle hadiselerin meydana gelişinde başlıca üç amilin müstereken müessir olduğunu ve böylece hadiselerin, varlıkların tekâmülüne yararlı bilgilerin verilisinde yegâne vasıta olduklarını görmekteyiz.

Mevzûbahis üç müessir âmil şunlardır:

1 — Hür irade sahibi varlıkların müessiriyeti.

2 — İlâhî kanunların tatbikatına memur idareci mekanizmanın müessiriyeti.

3 — İlâhî irade kanunlarının müessiriyeti.

Bu üç amilin yöneticiliği kâinat hadiselerini muayyen bir form altında meydana getirir.

Her hadisenin bir sebebi olduğu gibi mutlaka bir neticesi de bulunmalıdır. Böyle bir zarureti karşımıza determinizma prensibi çıkartmaktadır. Ancak ve ancak, kâinatın hâdiselerinde bir muayyeniyetin mevcut oluşu bahis konusu olabilir.

Böyle bir muayyeniyetin hududu dahilinde ise, varlıkların hür iradelerine tâbi olarak verecekleri kararlarla, ortaya koyacakları fiil ve tatbikatlarında hürriyet ve muayyeniyet yönünden herhangi bir çelişmezlik mevcut değildir.

Kaldı ki, varlıkların mevzûbahis hürriyetleri, hiçbir zaman mutlak bir hürriyet mânâsını taşımaz. Her varlık, bilgisi, hudutları dahilinde bir hürriyete sahiptir. Gene tahmin etmek güç değildir ki, hudutları belirli olan böyle bir bilgi hamulesi ile tasarrufuna sahip bulunduğu hürriyetini, bir

Derleyen: Feridun TEPEKÖY

varlık, nasıl ve hangi istikamette kullanılabilecektir, problemine bizler bir çözüm bulmasak bile, şümüllü bilgilere sahip varlıklarca böyle bir iradenin vereceği kararlar, önceden takdir edilebilir. Kehanetlerin mekânızması bu esasa bağlıdır.

Zira, varlıkların hürriyetlerinden bahsederken, bunu, hiçbir esasa tâbi olmadan, tamamen tesadüfi ve keyfi olarak işleyen bir mekanizma şeklinde kabul ve düşünmeyiz.

Hürriyetin tâbi olduğu unsur, varlığın bilgi muhtevasıdır.

Mutlak bir hürriyeti biz varlıklar tasavvur etmekten aciziz. Ayrıca, varlıklarda bilgiye tâbi olmayan bir hürriyetin hiçbir mânâsı olamayacağını, hatta mevcudiyetinden dahi bahsedilemeyeceğini söyleyebiliriz.

İlâhî irade kanunlarının bize temin ettiği imkânlarla gelince: Burada da sınırlı bir kâinat içinde bulunduğumuzu derhal görmekte gecikmeyiz. Nitekim, meselâ, güneşin üzerinde hüküm süren şartlar altında, sadece ionize olmuş atomlar ve hatta tamamen parçalanmış çekirdeklerden müteşekkil bir vasat mevzûbahis edilebilir. Bu şartlar altında belki uygun konbinezonlarla yeni madde elemanları —yeni çekirdekler— teşkili mümkün olabilir.

Ancak, dikkat edilirse "uygun" tabirinin altında bir sınırlanmış gizlenmiştir. Klâsik Mendelyef cetvelindeki 92 elemanın mevcut bulunmuşu, bu hususta bize bir fikir verebilir. Mâmaafih 92. elemanın ötesinde yeni madde nev'ileri arama teşebbüsleri, transuraniyen serisine mensup bir takım yeni madde elemanlarının elde edilmesini sağlamıştır. Fakat ele geçmiş olanlar sabit elemanlar sınıfından değildir. Şu halde selâbeti sağlayan tabiat kanunlarının himâyesinde, kendiliğinden bozulmayan sağlam elemanların karşılıklı münasebetlerinden doğmuş bir kâinat vasatı içinde bulunmak mukadderi, insanları sınırlamış olmaktadır. Bu

şeyi zorladığımızda radyoaktif inşia ile, kararlı, dengesiz maddelerin tehlikeli sahaya girmekteyiz. (Tabii radyo aktif elementlerin mevzu bahis kararlı zemin üzerinde aynı ve hususî bir mevkiî olduğunu görüyoruz. Bu husus bir tenakuz değildir)*. Muayyen ilâhi irade kanunlarının, bir maksadın tahakkuku için, şuurlu bir idareci müessiri tesiriyle tezahür ve tecelli etmesi kâinat vasatlarının maddî teşekkülâtını meydana getirir. Bu teşekküller içinde varlıkların tekâmüllerine yararlı olarak bir takım hadiseler de gene aynı idareci mekanizmanın tesirleriyle meydana getirilir.

Bu meydana getiriliş hali içinde başta ilâhi kanunların icaplarına uymak zarureti bulunduğu gibi, ayrıca, varlıkların hür iradeleriyle bizzat tâbi oldukları kanunlar muvacehesinde meydana getirecekleri hadiseleri de bir bütün olarak mütalâa etmemiz lâzımdır.

O halde, bir hadise, ilâhi irade kanunlarının himaye ve müsaadesiyle, idareci mekanizmanın temin etmeğe çalıştığı tekâmül imkânları dahilinde varlıkların meydana getirdikleri bir takım fiil ve davranış hallerini ifade etmektedir.

Demek ki, bir hadise hiç bir zaman gelişmiş güzel meydana gelmemekte, bilakis şuurlu bir müessiriyet zincirinin son halkasını teşkil eden bir varlığın serbest iradesinin, bir arzu ve alâkaya tâbi olarak verdiği kararın ilâhi kanunlar muvacehesinde fiil halinde tezahürü ile ortaya çıkmaktadır.

Buna göre, bir hadise, kâinatın mevcut statükosunda ilâhi irade kanunları muvacehesinde bir müessirin meydana getirdiği, bir değişme mânâsına da gelmektedir.

Değişme, maddî veya gayrî maddî sahada olabilir. Değişme, ayrıca, bir kırılma mânâsına da gelebilir. Maddî vasatları değiştirmelerde, zarurî olarak, işin içine mekân ve zaman mefhumları da girmektedir.

Bir hadisenin meydana gelmesi için ayrıca üç şartın bir araya gelmesi icabetmektedir:

1 — Hadiseyi meydana getirecek müessir bir amilin mevcut olması zarureti.

2 — Hadisenin meydana gelmesinde ob-

jeye karşı bir alâka unsurunun bulunması zarureti.

3 — Alâka unsurunun doğmasına sebep olacak bir objenin mevcudiyeti zarureti.

Objeye mevcut değilse hadise doğmaz.. Objeye mevcut olup da ona karşı duyulacak alâka yoksa hadise gene meydana gelemez.

Nihayet hem obje ve hem de ona karşı bir alâka mevcut olup da ve fakat hareket unsuru olan müessiriyet mevcut değilse hadise gene ortaya çıkmıyacaktır demektir.

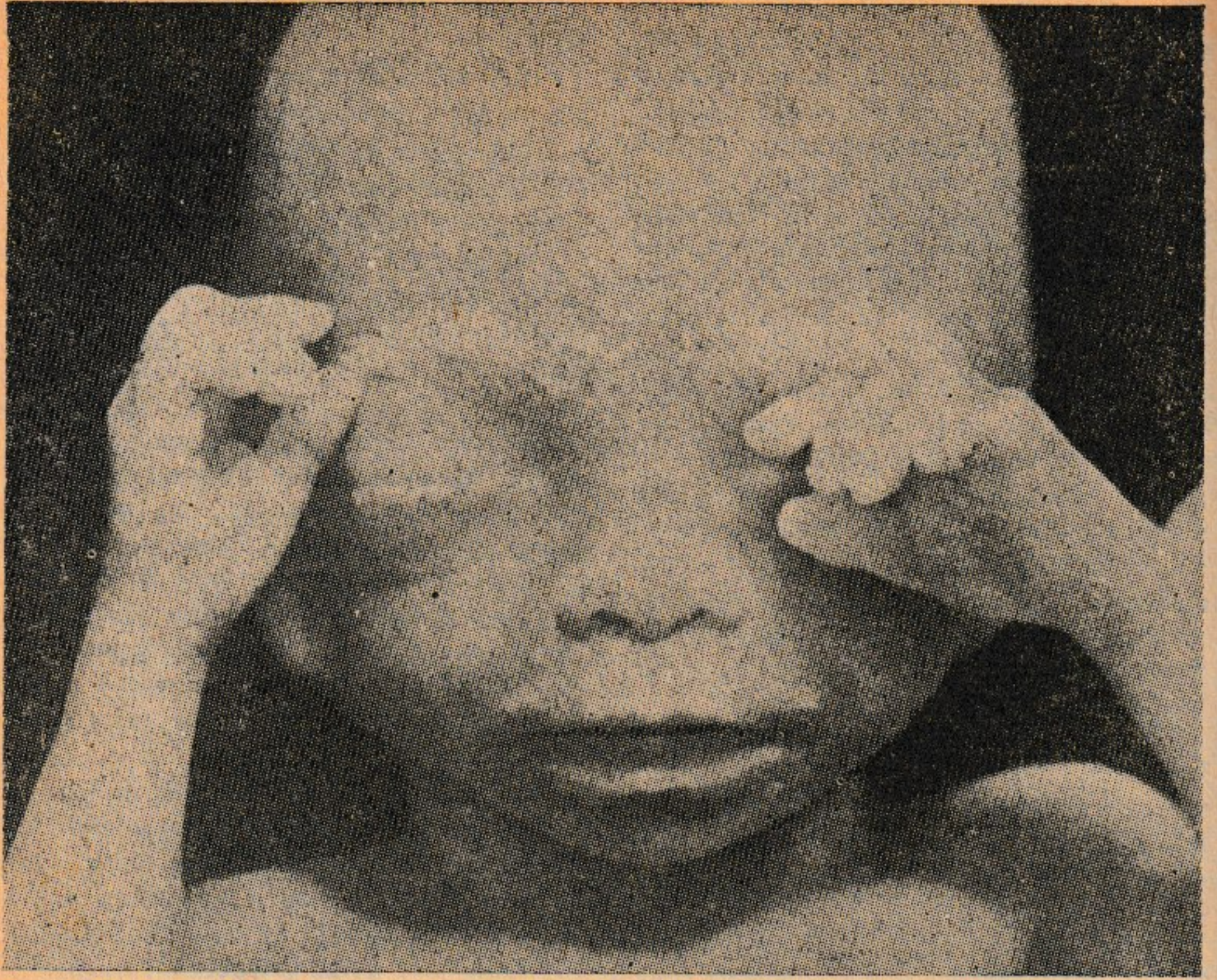
Meselâ: Cam kırılması hadisesini ele alalım. Eğer obje (yani cam) mevcut değilse kırılma (yani hadise de) mevcut olmaz. Camı kırmak isteyişim (yani alâka) eğer yoksa hadise gene (cam mevcut olsa da) meydana gelmez. Nihayet cam ve kırmak arzusu mevcut ve fakat kırmak hususunda benim kudretim (müessiriyetim) yoksa camın kırılması hadisesi gene vuku bulamıyacaktır.

Burada bir dördüncü unsuru da hesaba katmaklığımız icab ediyor. Farzedelim ki, camı kırarak kudrete de sahip olsak, eğer bu kudreti cama iletici bir vasıta yoksa (meselâ, kol, taş, çekiç v.s. gibi.) hadise bir daha vuku bulamıyacaktır demektir.

(Devamı var)

(*) Sınırlı bir tekâmül vasatının içinden çıkmak gayretleri daima akim kalmağa mahkûmdur. Yalnız bu demek değildir ki, içinde bulunduğumuz sınırların dışında hiç bir şey yoktur!.. Hayır... Kâinat, sonsuz ilâhi kanunların tezahür vasatıdır. Dolayısıyla bilinmeyen vasatların bizce meçhul şartları altında pekalâ her türlü imkân mevcut ve mevzu bahistir. Yeter ki bizler, o vasatın şartlarına uygun vasıta ve bilgiyle o vasat içinde bulunmak kudretini gösterebilelim.

Belki de böyle bir vasat, bizim maddî karaktere sahip vasatımızın şartlarına hiç te uymayan şartları havidir. Gene bu sebeple böyle bir vasat belki de maddî bir hüviyetin dışında bulunacaktır. Bu da ayrı bir mevzûdur.

Ana rahminde 5,5 aylık Cenin (Foetus)

HÜCRELERİN HAYATI

VÜCUDUMUZU YAPAN TUĞLALAR AYRI BİR DÜNYADIR

Buna inanmak için, milimetre milimetre, her gün birkaç saniye, büyüüşü filme alınan bir şeftali ağacının doğuşunu perde görmek lâzımdır. Yüzlerce kısa sahne birbirine eklenerek korkunç bir piyes meydana getirir: Gözlerimizin önünde dallar bükülür, uzar, yapraklar açılır, tomurcuklar şişer ve paflar, çiçekler eller gibi açılır... Herşey önüne geçilmez bir kuvvetin tahtı tesirinde aynı istikamete yönelmiş, hareket

halindedir. Bu çok kısa metrajlı filme tek-sif edilmiş beş senelik hayat kalbimizi acayip bir heyecanla sıkıştırır: Çünkü biz ağacın «böyle bir şey» olduğunu düşünmemişizdir. Bunlar binlerce küçük hayat birimidir; inanılmayacak bir kudretle göklere yükselerek ağacı yaparlar. «Bu» aynı zamanda, insan vücudunu yapan 60 milyon kere milyon hücredir..

Bir insan cenininin (embriyon) 9 aylık hayatı filme alınmamıştır. Fakat fotoğraflar, maketler insanı hayran, hayal ve sonsuz bir merak içinde bırakırlar.

HÖCRE ARAŞTIRMALARI, ÜÇÜNCÜ BÖZ OLAN ELEKTRON MİKROSKOPU- NUN KEŞFİ İLE MÜMKÜN OLMUŞTUR.

Höcre bilgisi, 1665 yılında, Robert Hooke isimli İngiliz âliminin höcre olarak adlandırdığı ufak "alveol" ları, optik mikroskopda, mantar üzerinde görmesi ile başlar. Bugün bu araştırmalara, elektron mikroskopu sayesinde, molekül cesametinde devam olunabiliyor. Bu iki keşif arasında iki dünya arasındaki mesafe çok büyüktür. Çıktıları ile, kanallarıyla, bilinmeyen akıntıları ile, her şekle, her boya bürünen çeyrek mikron'dan santimetreye kadar, bakteriden yumurta sarısına kadar, tek mil fonksiyonlara intibak eden ve daima karbon, hidrojen, oksijen, azot, fosfordan müteşekkil. değişmez olarak teşkilâtlanmış bir bütün: Bu çekirdek; bir zar, bir "stoplazma". Değişmez ama, hareketsiz değil. Zira höcre demek hayat ve hareket demektir. Höcresiz hayat olamayacağı gibi, hareketsiz de hayat olmaz. Bir höcre, ister serbest olsun, ister nesîç imali için diğerine yapışık olsun, devamlı surette kımlıdanır ve titrer. Serbestken yüzer veya emekler. Bir sperma, ufak kamçısının hareketleriyle, suda yol alabilir. Bir amib ise, tankın paletlerine benzer bir iş akıntı sayesinde, ve ileriye uzattığı kollarla ilerleyebilir ve bu hareket esrarını muhafaza etmektedir. Hakikaten, bu hareketin kaynağı titreyen kıllar, sahte ayaklar, titreşim olsun, yine de acıptır. Ambriyon içinde, önceden tespit edilen yerlere doğru höcreleri yönelten kuvvetin mahiyeti meçhuldür.

Bir bakteri veya paraziti, üzerine saldıracağı nesîç veya muayyen organa, neyin sevkettiği meçhuldür. "Temasla sevk ve idare" deniliyor... Çevre unsurları tarafından itilme dolayısıyla höcre otomatik olarak bazı yönlere gidiyor. Ayrıca höcreyi dolduran "sitoplazma" sıvısının ritimli olarak büzülmesi dendi. Ancak, hareketsiz olan hücreleri de bu sıvı doldurduğundan, bu "ritim", hareketi izaha kâfi gelmiyor.

Hücre hakkında ilk edinilen fikir, onun hareket halinde bir sıvı olup, elastiki ve dayanıklı bir zarla örtülü olması ve en ufak yarıktan sıvısını akıtabilmesidir. Ortasın-

da, eksenini etrafında yavaşça dönen bir çekirdek; hareketi bir saat rakkasının aynıdır. Acaip olan husus, sonsuz çeşitli nabız atınaları, akıntı ve karşı akıntılar içinde fiskelemeler.. Zâhiren bunlar düzensiz görünür henüz cinsleri tâyin edilemeyen cisimleri kuşatır; bu arada Brownien hareketler eksik olmaz. Bu harikula- de cereyanlar, evvelce dış tesirlere atfedilirdi. Aslında, bu cereyanlar manzumesi hücrenin içindeki unsurlardan doğar, fakat bunların ne olduğu henüz bulunamamıştır; bir an gelince, bir miktar enerji, mekanik enerjiye çevrilir ve hızı veren budur. Makromoleküler çapta, zincirlerin bükülmesi (torsion) proteinlerin devamlı olarak bünye değiştirmesi, hareketi devam ettirebilirmiş. Bu olaya sonsuz fiziksel ve kimyasal faktörler karışmaktadır; morfin gibi bazı ilaçlar hareketi hızlandırabilir, hatta höcrede hakiki kaynama hasıl edebilir.

HÖCRE İÇİNDEKİ «MITOCHONDRIE» LER ÇOK RANDIMANLI, HAKİKİ E- NERJİ SANTRALLARIDIR.

Bu keşmekeş üzerine elektron mikroskopunun çevrilmesi, benzetme olarak aya ilk füzenin ulaşması gibi etki yaratmış olmalıdır. Elektron mikroskopuyla hareket durur, höcrenin iskeleti ve yapısı ortaya çıkar. Bu aletin açtığı çığırın kavranabilmesi için, insan miyop olacak, bir kere sinemaya gözlüksüz gidecek; ertesi günü aynı filmi gözlükle seyredecek; yahutta Empire State Building'in (New York) tepesinden, dürbünle Paris'teki atom santralını görebileceğini hayâl edecektir.

Höcrenin enerji merkezleri olan «Mitochondrie» ler, evvelce ufak çubuklardı, su tarafından sürüklenirler ve sanki suyu frenleme görevleri vardır. Bu çubuklar, aslında sanki ufak baloncuk, kısa böcek veya ziyadesile elastik fezâ gemilerine benzerler; bunların çift zarı iç kısımda büzülüp genişler, acaip bir labirent teşkil eder ve çevresinin durumuna göre şişip sönebilir.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Bu ufacık hâpın kıvrımları içinde, kütle halinde enerji yaratan reaksiyonlar vukubulur ve bu enerji potansiyel olarak bekletilir; vücudumuzda bir gıda zerresi «yakılınca» enerji hasıl olur; asit-adenyl-trifosforik (ATP) molekülü teşekkül ettikçe, enerji biriktirilir. Bu arada, oksijenle birleşip, onu tahrik ederek karbon gazı ve suya kalbetmek için, organik zerrelerden koparılan elektronlar, molekülden moleküle sıçrarlar ve devâsâ zincirleme reaksiyona sebebiyet verirler. Bu maraton yarışı devreler boyunca cereyan eder; önceden tesbit edilen bir düzen sayesinde, gayri sâfi enerji, ATP şeklinde muhafaza edilir;

Elektrik akını, organizmanın faaliyetine göre değişir ve fantestik nispetlerde gelişebilir; zira bir tek mitochondrie'nin 15000 devre ihtiva ettiği, bir tek hücre 5000 ilâ 40000 «mitochondrie sayıldığı, vücudumuzda ise 10.000 milyar hücre bulunduğunu düşünülürse, bu söze hak verilir.

Bir lokomotifle bir «mitochondrie» nin randımanları kıyaslanınca, aradaki fark önemlidir; bir «mitochondrie» % 50 ham maddeyi enerjiye çevirir, lokomotif ise güçlükle %8 i bulur!..

HÜCRE BİR DAKİKADA TABİATIN ASIRLAR BOYUNCA MEYDANA GETİREMEDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER YAPAR.

Bu başarının anahtarı, hücrelerin «enzym» bakımından zengin olmalarıdır; enzym'ler, molekülleri birleştirebilen protein ihtiva ederler, reaksiyonları hızlandırır ve hücreye tabiatta bir milyon yılda vukubulabilen tahavvülleri, bir dakika zarfında getirirler.

«Enzymler» in başka marifetleri de vardır: Onlar, sentez kimyasının harikulâde hararet kaynaklarına rağmen, asla başaramadığı esrarlı bazı operasyonları, çok ılık sühnetlerde, emsalsiz laboratuvarlarında tahakkuk ettirirler. Bu katalizörler, «Mitochondrie» lerin içinde gelişigüzel serpilmiş olmayıp, iç labirentlerin tepeliklerinde dizilidirler. Mahaza, bu bölüklerin faaliyet noktaları henüz meçhuldür. Acaip bir husus da, bir «mitochondrie» nin faal olması için, tam teşekkül etmiş olma-

sı icap etmiyor; zira bölünmesinden sonra «enzym» in etkisi devam eder; bu itibarla onların tepe kenarlarında bulunduğu düşünülmesi doğru olmalıdır. Bu enerji depolarının aslı nedir? Höcrenin doğumundan itibaren, bu hazneler sabit rakam olarak mevcuttur. Fakat «Spermatogenese» esnasındaki bünye değişiklikliğinin sebepleri bilinmemektedir.

«RİBOSOME» LAR, PROTEİNLERİN SENTEZİ YAPILDIĞI MÜKEMMEL FABRİKALARDIR.

Enerji nakli ne suretle yapılır?

ATP lerini hücreye ne şekilde boşaltırlar? Bazen onların soldukları, şekil değiştirdikleri veya çekirdek etrafında toplandıkları görülür. O takdirde çekirdekten ince bir uç uzanır. Bu uç «mitochondrie» ile birleşir. Akaryakıt mübadelesi acaba onun sayesinde mi olur? Bunu düşünmek insana cazip geliyor.

Diğer depolar: Bunlar, patlamalarile, canlı maddeleri parçalayan ve tahrip edici «enzymler» le dolu ufacık torbalardır; bu sebeple bunlar, «intihar çantaları» denir; sanki yaşlı hücreleri süratle ölüme sürüklemek için oradadırlar yahutta patladıkları takdirde, bazı maddelerin hazmedilmesine yarayan minik miğdeciklerdir. Onlar belki de her iki rolü oynarlar; belki sadece evsafı bozulmuş «sitoplazm» parçalarıdır. Fakat kenarda ve bir zarla tecrid edilmiş dururlar. Tahripkâr Enzymler ve bünye tahavvülleri eş giderler... Ve bu faraziye kuvvetlendirmekle beraber, enzymlerin nerede imal edildiği, içinde buldukları çekmecelerin hangi tesirle aniden açıldığı bilinmiyor.

Tahrip atölyeleri yanında, imal atölyeleri de, çekirdeğin etrafında devamlı olarak dönerler.

İntihar haplarının aksine, «ribosome» lar «protein» ler imal eder. Her gelişme, her hücrenin yeniden canlanması, her rüşeymin inkişafı her canlı madde, «protein» siz edemez; diğer deyimle devamlı olarak şekil değiştiren bir plastik bünye düşünmeliyiz; devâsâ bir yapı, eksenleri üzer-

(Devamı 34. sayfada)

AF ve CEZA

Yazan: Yalçın ERDEBİR

İnsanların hukuk anlayış ve tatbikatının tarih içindeki seyrini aktüel kıyaslamalar yaparak ortaya koymak, enteresan ve kıymetli müşahedeler kazanmak yönünden faydalı olacaktır.

Memleketten memleketeye, iklimden iklime, pek çok farklar gösteren günümüz hukuku içinde sadece, söylediğimiz bu özellik mukayeseli bir tahlilin ne kadar canlılık taşıyacağını izaha kâfidir. Bu mecmuanın okurlarının, insan idrak ve tekâmülü saf haları hakkında bir hayli malûmat sahibi oldukları şüphesizdir. Bu sebeple, böyle bir incelemenin, onlar için daha fazla değeri olacağı aşikârdır. Kaldı ki, bu ciddi bir çalışmayı gerektiren bir konudur da.

Bu satırların yazarı, böyle bir seri yazı hazırlayıp, sizlere sunmak arzusundadır.

Günümüzde, sosyal bir çok etkileri olması bakımından, ençok konuşulan hukuk meselesi "Af" tır. Af edilmek için cezalandırılmış olmak lâzım. Şu basit hakikat üzerinde söylenecek ve tartışılacak o kadar çok söz ve mesele var ve söylenmiştir ki, bu yazımızda bunlar üzerinde afakî şekilde duracak, yeri gelirse de bazı müşahedelerimizi nakledeceğiz. Ancak konuyu münhasıran adî suçlar yönünden ele aldığımızı belirtmek yerinde olacaktır.

Adi suçları, şahsa veya mala karşı işlenen yasak fiiller olarak tanımlayabiliriz. O halde, böyle suçların bir de mağduru olacaktır. Bu nevi fiilleri yasak etmekte bütün ceza kanunları ittifak halindedir. Bunu da tabii karşılamak lâzımdır.

Aksi halde cemiyet halinde yaşamak imkânı, asgariye inecektir dikkat edilirse. Bu noktada karşımıza ceza vermenin nedenleri çıkmaktadır. İnsan tekâmülüne uygun şekilde bu nedenler değişik olmuş ve bugün bize hayret verecek şekilde karanlık gün ve devirler yaşanmıştır. Hemen söylemelidir ki, suç, suçlu ve cezalar deyince, Lombroso'yu hatırlamamaya imkân yoktur. Bu müellif, suçlar ve cezalar adlı kitabı ile ceza hukukunun islah ve gelişmesinde çok

müessir olmuş bir simadır. Bu gün klasik diye adlandırılan, ilk mektebin kurucusu, mümtaz bir simadır. Bu mektep ceza vermek yetkisinin esasını içtimai fayda ile izah etmiştir. Cezayı cemiyetin müdafaasına matuf ve suçluyu korkutan, uslanmasını temin eden, özellikle başkalarının suç işlemesini önleyen tedbir olarak düşünmüşlerdir. Böylece kanunun yasak ettiği bir fiili işleyen herkes cezalandırılacağına muhakkak nazariyle bakarsa, suç işlenmeyecek yargısına, aşağı yukarı, varmıştır. Şahsi öç, amme öcü, kefaret ve ibret esası gibi anlayışlardan sonra bu çok hülasa edilmiş fikir, bu ceza anlayış ve tatbikatında büyük yankı ve tesir yapmıştır.

Lombrosoya gelince bu mecmuanın okurları kendisini bir spiritüalist olarak yakından tanıyacaklardır. Lombroso ceza sahasında gerçek bir inkılâbın mihrakıdır. Tecrübe ve müşahade metodunu uyguladığı için, pozitivist adı verilen bu mektep suç sebep ve amillerini üç grupta toplar.

a) Antropolojik amiller (suçluların şahıslarında, uzvî yapılarında veya ruhî durumlarında bulunan gayri tabiiilikler).

b) Fizik amiller (İklim, mevsimler vs.)

c) Sosyal amiller.

Bu son amile sonradan dönmek üzere Lombrosoya gelirsek, Lombroso daha çok antropolojik amillere önem vermiştir. Kendisi bir Adli Tıp profesörü idi. Ceza evlerinde hastanelerde suçlular üzerinde incelemeler yapmış, birçoklarını müşahade altında tutmuş, ölen mahkûmların cesetleri üzerinde otopsiler yapmış ve bunları "suç yapan insan" adlı eserinde anlatmıştır.

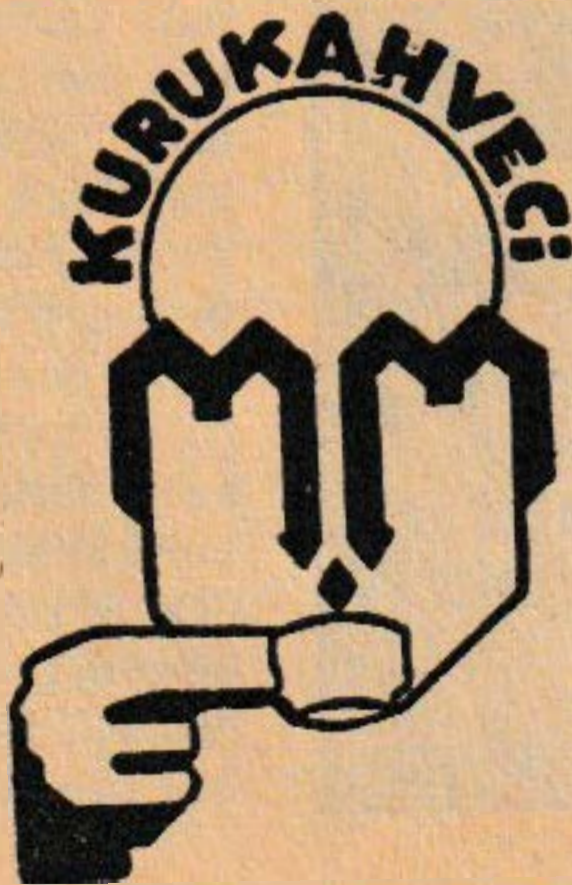
Ona göre: Bazı kimseler vardır ki, doğuştan suçludurlar ve irade ve ihtiyarları hakkında suç işlerler. Çünkü, anatomik, biyolojik veya psikolojik eksikliklerle malûdürler.

Lombroso tetkiklerinden çıkardığı neticeleri daha ileri götürerek, doğuştan suçluların kimselerin işledikleri suçların kategoriye göre de ayrı antropolojik özellikler gösterdiğini iddia etmiştir. Bunu da reenkarnasyonla izah etmek ve eksik bir enkarnasyonun tekâmülü için, bunun zaruri olduğu, böylece suçun doğum, ölüm gibi suçlunun şahsında bulunan gayritabiilikler sebebiyle irade içinde, tabii bir hadise olarak doğduğu yargısına varmaktadır. O halde, irade serbestisi olmayan bu şahısların manevi mes'uliyeti olmaması lâzım gelir, demektedir. Kısaca, izahımız da, Lombroso'nun "determinist" olduğunu göstermektedir. O halde ceza tehdidi suçu önleme tedbiri asla alamaz. Bu konuda, tabiatın kanunları gibi, cemiyet de zarar veren şeylere, yani suçlulara karşı, onların iradelerini, yaptıkları şeyin zararından şahsen ve manen mes'ul olup olmadıklarına bakmadan müdafaa ted-

birleri alınmalı; bu da, bu kimselerin cemiyette karşı arzettiği tehlikeye göre tesbit olunmalıdır şeklinde ceza vermenin nedenlerini izah etmektedir. Bu fikirler, tahmin edildiği gibi, pek çok münakaşalara sebebiyet vermiş, netice olarak bugünün ceza anlayışı iyi bir merhaleye varmıştır. Ancak, tatbikatı için her yerde ve memleketimizde, aynı şeyleri rahatlıkla söylemek imkanı yoktur. Bu arada, memleketimizde, genç yaşta olanlarımızın dahi birkaç defa şahit oldukları af mevzuuna dönersek, birçok sualle karşılaşmamız mukadder olacaktır. (Bu satırların yazarı, mahkemelerde staj süresince, bir takım sosyal faktörlerin islahı suretiyle bazı suç nevilerinin ortadan kalkacağı, ama, her halde bunun af yoluyla olmayacağı kanaatine varmış bulunuyor.) Bir defasında, ileri doğru uzanmış acayip çene ve dudakları, çıkık elmacık kemikli suratı ve kısık, tiksinti veren bakışı, suçunu hissetmediği aşikâr tavrı ile yüz kızartıcı fiilinden hicap ve tevahhuş duyduğum ve hakimler heyetine bağıra, çağıra hücum eden bir tanesini affetmek hakkını kimseye bırakmadığıma inanınız. Yine bir determinist olarak, tasarruf edilebilen sebeplerin islah edilerek daha yüksek neticeler elde edilmesi ve cemiyetin daha elit sebeplerle tekâmülüne hizmet edilmesinin en doğru hareket tarzı olacağı, binnetice, cemiyetin, suçtan zarar görenler kadar tesadüfen suça itilenlerin de korunmuş olacağı kanaatindeyiz.

Herşey tekâmül için olduğu gibi, tekâmülümüzü hızlandırmak da elimizdedir.

(Devamı var)

En Nefis Kahve

(RUH : 507)

Rüyalar, İnsan ve Dünya

«Cemiyetimizde yapılan
29.Ocak.1966 tarihli Celseden»

Sual — Bu soracağım sual, rüyalar ve günlük hayatımızla ilgili: Gördüğümüz rüyaları, gerek ferdin tahtel şuurundaki kompleksleri çözmesi için ve gerek bazı realitelerden daha ötelere doğru gitmesi için yapılan yardımlar tarzında kabul ediyorum. Ayrıca bizim günlük hayatımızda, gerek aile dolayısıyla, gerek de iş hayatımızda karşılaştığımız şahıslar, bizim muhitimizi, en yakın alâkamızı teşkil ediyorlar. Adetâ, bizim vasıtamızı teşkil ediyorlar. Şimdi burada bu şahısların, ferdin şuur durumuyla alâkalı, âdetâ sembolik birer kıymet olduğunu ve ferde bir takım eksikliklerini ve yahut bir takım kendine mahsus ayrı ayrı durumlarını göstermek için hepsinin ayrı bir değer taşıdığını düşünüyorum ve her muhit için bunun da bu şekilde olduğunu zan ediyorum. Acaba buna ilâve edilecek bir husus, yahut yapılacak bir yardım var mıdır; plân tarafından?

Cevap — Geçen celsemizde bu hususa, başka bir sebepten dolayı, aynen temas etmiştik. Bir fert, kendi potansiyel enerjisinden dolayı mevcut olmayıp, bilâkis, etrafındaki varlıkların potansiyel enerjisinden dolayı mevcuttur. Bu varlığın bizatihi mevcudiyet sahibi olmadığını icabettirmez. Şunu icabettirir ki, bu realite içerisinde, bu üç buutlu âlem içerisinde bütün varlıklar kendi benzerleri ve eşya ile bir bütündürler. Böyle olunca bir varlığın iştirakte bulunduğu en az üç plân mevcuttur. Birinci plân, kendi dışında bulunan ve varlığın ruhi potansiyelinin meydana gelmesine yardım eden A plânı. İkinci plân, varlığın içinde bulunduğu sistemle beraber bağlı olmuş bulunduğu bir ruhi plân: B plânı. Üçüncüsü ise, her ikisini birden kapsayan, âdetâ bir

köşegen tarzında, gerek A'yı, gerekse B'yi bir başka buuda bağlayan D plânı mevcuttur. Şimdi, rüyalarda en çok câri olan husus, B plânının A plânı üzerine yaptığı tesirdir. Müstereken A ve B plânları, bir C plânı ile beraber varlığın özünde bir hareket meydana getirirler. Bunun en iptidaisi, komplekslerin tahribidir. Komplekslerin tahribi, varlığın A plânı içinde diğer varlıklar ve eşyadan edinmiş olduğu fikirlerin, intibaların ve kanaatlerin devamlı olarak yeni bir düzene sokulması demektir. Varlık bunu lâyıkiyle başaramıyorsa, o, bir nevi kapalı devre tarzında çalışır. Varlık, B plânını A plânında müşahade edebilmesi için komplekslerini tahripte devam etmesi gerekir. Çünkü her kompleksin tahribi, yani onların yeniden düzene girmesi, daha üst bir tesirin ifadesi demektir. O böylece yüzünde câri olan umumî nizamın kendi payına da düşeni müşahade etmiş ve yükselmiş olacaktır. Buradan siz kendinize uygun olan tarafları istihraç ediniz. Bu, umumi bir izahdır.

Sual — Evet. Bir سوال daha sorabilir miyim?

Cevap — Sorunuz.

Sual — Rüyaların günlük hayatta tatbikinde, (zannederim bu tatbiki de yapmak icabediyor günlük hayat içinde), daha ziyade ileri bir istikbale matuf işaretlerden ziyade, yakın hadiselerin çözümlmesine yardımlar tarzında bir hususiyet müşahade ediyorum. Acaba doğru mudur?

Cevap — Bu, varlığın her şeyden önce idrakli cehtine bağlıdır. Kehanet tarzındaki bir rüya, her şeyden önce sebep ve neticelerin meydana getireceği vak'alar zümresini bir anda atlayarak, onları geçerek sonucu, başlangıç olarak tespit etmektedir. Bu, varlığın ne işine yarar? Çünkü idrak ,hadiseler arasındaki münasebetleri güzel bir şekilde kavrayacak tarzda gelişmemiştir. Şüphelidir. Belirsizdir. Ve hattâ, varlık için belki de inkârı muciptir. Söylediğiniz husus; varlıkların şuur zenginliği ile alâkalı bir husustur. Şüphesiz, rüyalarınızın içerisinde yakın istikballe ilgili tedbirlerin ve ihtarların ve hattâ göreneklerin mevcut olduğu bilinir. Dediğimiz gibi, bir

rüyanın tam bir kaliteye ulaşması, yani, fert tarafından iyi şekilde nüfuz edilmesi, ferdin değer hükümleri ve idrakine bağlıdır. Eğer fertte sembolleri anlayıp bunları analiz edebilecek bir uyanıklık peydah olmuşsa, rüyalar gitgide daha geç istikballere doğru kayarlar. Bu kadar.

— Teşekkür ederim.

— Başka?

Sual — Efendim, cemiyetimiz dışındaki tanıdıklarımız arasında bazen obsesyon yahutta daha başka türlü bazı değişik durumları müşahade ediyoruz ve onlar bizzat yardım etmemiz için ricada bulunuyorlar; bu durumda onların plânlarına karışmayı doğru bulmadığım için şahsen herhangi bir bahane ile uzak kalmayı tercih ediyorum. Bu yaptığım hareket doğru mu, yoksa böyle bir durumda bilgim nisbetinde müdahale etmem icap eder mi?

Cevap — Bir vak'anın şu veya bu istikamete gidişinde sizin rolünüz, muhtelif derecelerde olabilir. Bir vak'a sizin için her şeyden önce bir vak'a olmalı ve müşahadeye lâyük bulunmalıdır. Hadiselerin birbiri üstüne yığılışındaki gerekli sebebi iyi şekilde bulamıyor ve analiz edemiyorsanız onun hakkında açıkca bir fikre varmanız abestir. Vak'a eğer size yakın bir durumda ve size hitap eder şekilde ise meşgul olunuz. Zaten meşgul olmayacağınız ve olamayacağınız hadiseler sizleri hiç bir zaman entere etmeyecektir. Fakat burada dikkat edeceğiniz bir husus mevcut: Siz vak'anın istikametini zedeleyici bir durumu kendi ceht ve iradenizle meydana getirmemelisiniz; yoksa vak'ayı müşahade etmelisiniz. Bu sizin en tabii bir hakkınız. Eğer vak'anın istikametini kendi ceht ve iradenizle belirli bir istikamete götürebilecek kuvveti ve bilgiyi, nefse hakimiyeti kendinizde toplamışsanız müdahale ediniz. Tekâmülünüz bu yönde olacaktır. Bu kadar. Eğer böyle başka سوال yoksa diğerlerine geçebiliriz.

Sual — Efendim benim de bir سوالim var.

— Buyurun.

Sual — Ben de günlük hayatımda herhangi bir hadise içinde bulunurken, diğer
(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

hadiselerin zihnimden uzaklaşmaması dolayısıyla, öyle zan ediyorum, her zaman fikri takibi mümkün kılamıyorum. Ve dolayısıyla hadise içinde uyanık kalmak her zaman benim için mümkün olmuyor. Gene zan ediyorum ki, hissi ve nefsanî bir takım durumlar dolayısıyla bunlar meydana gelmektedir. Bu hususta sizden...

— Bir misal verir misiniz?

— Meselâ celse çalışması esnasında, veyahut çalıştığım yerde bir işimde mevzua konsantrasyon bakımından.

— Evet.

— Mevzuu bahis olan şeylerde, bir fikir münasebet tesisi icap ederken, herhangi bir şey dalgınlık tevlit ediyor bende.

Cevap — Bu hadisede nefsanîyetin bir rolü yoktur. Bu sadece zihni melekelerin kategorik olarak geliştirilmemiş olduğunun bir belirtisidir. Daha doğrusu bu, zihni faaliyetlerin sıralı tarzda çalışmasını öğrenmemekten dolayı, çatışma mevzuubahistir. Size söyleyeceğimiz husus: hayatı ve yaşayışı bütün icaplarıyla çok normal karşılayınız. Her muhitin kendine has ve bu tesirin insandan beklediği bir cevap vardır. Bundan evvel söylediğimiz gibi onun bir lisanı bir kodu mevcuttur. İşte bunu yakalayıp o tempo ile gidiniz. İşiniz hangi lisanından, yani hangi nevi tesiri size nakil ediyorsa onunla meşgul olmaya çalışınız. Diğer türlü tesirler size gelebilir; fakat bunlara karşı kapalı olmayı öğrenirseniz mesuliyeti omuzlarında taşıyabilen liyakatli bir kimse olabilirsiniz. Bu, basit olarak bir odun kırarken kendinizin, baltanın ve odunun arasındaki münasebeti nasıl iyi tarzda ayarlıyorsanız günlük hayatınızın her vak'asında da kendinizi, vak'ayı ve vak'anın cereyan ettiği mekânı da o şekilde ayarlayınız. Birinci misaldeki gibi ayarlamadığınız takdirde balta oduna isabet etmiyebilir. Balta elinize isabet edebilir. Balta bir taş çarpıp zedelenebilir. Bu misal üzerinde düşününüz. Bu kadar.

Sual — Bu hususta ben de bir soru sormak istiyorum.

— Evet.

Sual — Fertlerin buldukları vasatın kodunu anlayamayışlarındaki sebep bence bir bakıma fertlerin kompleksleri ve içinde bulunduğu realitelerde oluyor. Binaenaleyh, kâfi derecede bunlarda kurtuldukça bu kodları anlamak ve intibak etmek daha kolay oluyor diye düşünüyorum. Zannederim kategorik bir ayırma da bu şekilde gitmek mümkün olur.

Cevap — Evet, başlangıç için bunlar lüzumludur. Netice insanın kendi kendini tanıması değil midir? Evet, şimdi diğer suallerinizi sorabilirsiniz.

Sual — Efendim, geçen haftaki celse üzerindeki çalışmalarımız neticesinde bazı fikirlere vardık. Fakat benim arkadaşlarla tam bir uyuşma durumu göstermeyen düşüncelerim oldu. Onlar hakkında size soru sormak istiyorum. Celseyi umumi şekilde inceledikten sonra şu fikirlere vardık: Kozmik ezeli maddi kâinatın yaratılması durumu; ebedi de gene bu maddi kâinatın yok olması hali olarak ifade ettik. Buna göre Adem kozmik ezelden çok sonra maddi kâinatta bedenlenmiştir. Bu vaziyette de Ademin bedenlenmesini onun bakımından ikinci bir ezel olarak alıyoruz. Adem derken de aklımıza insanlık durumuna erişmiş varlık geliyor. O halde buradan şu mâna çıkıyor. Ademden evvel de Arz vardı. Dolayısıyla Ademden evvel de Arz ve yani ikili denge unsuru da mevcuttu. Bu fikre göre ben şöyle düşünüyorum: Ademe göre ebede yani arzın üzerinde insan neslinin kalkmasından sonra da arz devam edebilir. Dolayısıyla ikili denge unsuru da devam edebilir.

— Evet.

Sual — O halde ikili denge unsuru biza-tihi insan için yaratılmamıştır. Bu ikili denge unsuru yaratılmıştır ve insan kendisine uygun bir vasat teşkil ettiği için bu vasattan geçmek, bu vasatta enkarne olmak durumuyla karşılaşmıştır. Bir diğer fikre de şöylece vardım, bunun devamı olarak. O halde Ademin ebedi, arzın kozmik ebedi manasına olmayacağına göre Ademden sonra da dünyada ikili denge unsuru devam edecek. Bu arada belki nebat ve hayvanlık

şeffahtaki varlıklar da gene arz üzerinde bulunabilecek, belki de. Bu fikre siz ne diyorsunuz?

— Diğer arkadaşlarımızın bu husustaki itirazları nedir?

Sual — Diğer arkadaşların bu husustaki itirazları şu noktadadır, efendim: Biz diğer celselerden biliyoruz ki, her şey varlık için yaratılmıştır. İnsan dünya mektebinden alacağını aldıktan yani dünya vasaatı insan için istenilen fonksiyonu icra ettikten sonra onun var olarak devam etmesine ne lüzum var diye biz bu noktayı kabul etmedik. Zannediyorum ki diğer arkadaşlar, bu fikirde hep beraberiz. Yalnız arkadaşlarımız ayrıldı.

Cevap — Siz insanlar Kâinat içerisinde kendi sisteminizle alâkalı olarak gerçekten dikkate şayan varlıklarsınız. Dikkate şayan oluşunuz tahayyül melekenizin kudretinin çok dışında tahayyüllere girişebilmenizdir. Arz ve insan aynı yaşta değildir. Ve aynı yaşta da olmayacaklardır.

Medyom — Şu anda bir imaj görüyorum. Bu, eflâtunla mavinin karışığı bir yer kürresi. Üzerinde bütün kıt'aların daha koyu eflâtun renkte çizgileri var. Sınırları belirtilmiş. Bunun dışında toz pembe bir küre daha mevcut. Bu kürrenin dış kısımları şeffaf. Yani bu toz pembe renk gittikçe çok açık renge bürünüyor ve nihayet bir hâle gibi bu dış kürreyi de sarıyor. Bunun tam karşısında, evet tam karşısında ben kürreyi şu şekilde önümde görüyorum: Karşısı dediğim zaman bu istikamette. (Eli ile işaret ediyor.) Orada daha koyu mavi bir küre daha var. Ve onun da etrafında daha koyu pembe bir küre var. O da onu ihata etmiş. O koyu pembenin dışını çevreleyen beyaz şeffaf hat yahut muhit onda siyah renkte. Dış taraftan her iki kürrenin dışından birer ışık hüzmeleri indi. Evet. İndi ve kayboldular. Kürreler böylece önümde duruyor. Bakalım ne çıkacak? Ha... Şimdi açık mavi kürrenin alt kısmından bir ateş parıltısı gözüktü. Gittikçe bu ateş dilleri kürreyi sarmaya başlıyor, alttan. Böyle... Şimdi bütün küre kırmızı, turuncu, koyu al, sarı ve siyah alev renkleri ile sarıldı. Öbür küre sabit duruyor. Bu kararmaya başladı. Ve

gene bir ışık hüzmeleri bu sefer kararmaya başlayan kürreden fırladı. Aynı derecede parlak. Böyle geldi. Böyle fırladı. Gelmişti, fırladı, (Medyom eli ile yukarıdan aşağıya doğru ışığın gelişini ve devamla yukarıya doğru çıkışını gösterdi.) Bunların delâlet ettiği mânâyı anlayamıyorum. Evet. Her halde sizin deminki sorunuz ile ilgili olacak. Bir imaj halinde verildi. Fakat ben sadece tasvir edebildim sizlere. Mânasını alamıyorum. Verilmiş olsa herhalde alacağım. Bu kadar.

Cevap — Evet. Medyomunuzun sizlere orta derecede aktarabildiği bir sahneyi dinlediniz. İşte insan varlığı sadece bir ışık olarak bu küreye uğrar ve bu kürreden gider. Arzın varlığı insanın varlığı ile kâim değildir. Arzınızın üzerinde pek çok Ademler doğmuş, pek çok Ademler yok olmuştur. Sizin Mukaddes kitaplarınızda zikredilen Adem, bu neslin tekâmül basamağını teşkil eden ferdin adıdır. Bu yüzden ezel ve ebed derken, ezel ve ebedi sonsuz mânada anlamayınız dedik. Şunu bir bilgi olarak öğreniniz ki; idrâkine sonra varırsınız; arzınız bir hayli eski bir fizik küredir. Bu fizik kürrenin maddi yapısı kendine has bir özelliği teşkil etmektedir. Ve kâinat muvacehesinde tekâmül edecek varlıkların maddi tesir ihtiyaçlarına göre hüviyet değiştirir. Renkli kürrenin türlü renklerde ifadesi budur. Pek çok nesiller gelip geçmiştir. Kur'anda bahsedilen yok edilen muhtelif kavimler bu gelip geçmiş, inkiraz bulmuş kavimlerdir. Ve bunlar ayrı tekâmül nizâmına tâbi olan varlık guruplarıdır. Sizlerle onların arasında daima bir tufan olagelmıştır. Her tufan bir maddi siklisun hitamı ve bir diğerinin başlangıcını ifade eder. Bütün mukaddes metinlerinizde mevzubahis edilen insan, en yeni tufanın akabinde enkarne olmuş olan varlıktır. İşte ezel o noktadadır. Ebed, yeni bir tufanın zuhuruna kadardır. Yeryüzü gerçekten bir harman yeridir. Savrulur ve toplanır. Ekilir, savrulur ve toplanır. İncilde buna ait, Kur'anda buna ait, Tevrat'ta buna ait pek çok âyet vardır. Arzınız bir hasat yeridir. Arzınızda her varlık tekâmül edemez. Bu kadar. Allahaismarladık.

MUKADDERAT

VE

İCABAT

Problemleri

(Geçen sayıdan devam)

Özetleyen: Feridun TEPEKÖY

Mukadder olan her şey tekâmül içindir. Bundan dolayı mukadderin karşısına hiç bir kudret çıkamaz. Çünkü, tekâmülü hiç bir kudret durduramaz. O İlâhî İradenin bir tecellisidir. İnsan, tekâmül merhalelerinden adım adım ilerleyerek matlûb olan seviyeye ulaşmak mecburiyetindedir. Bu sebeple her bir merhalenin temin edeceği bilgi ile kuvvet kazanarak ikinci merhalenin ağırlığını kaldıracak güce erişecektir. Ancak, merhalelerin atlanması mevzuubahis olmamakla beraber aynı merhalenin bilgisini temin edecek çeşitli durumların mevcudiyetinden faydalanmak imkânları, insanlığın daima eli altında bulunmaktadır. O halde bu imkânlardan faydalanmasını bilmeliyiz. Yani meselâ, bir kaatilin çekeceği ıstırapı, uygun şartlar altında ve kifâyetli bir imajinasyonla bir sineğin öldürülmesi fiili içinde de duyabilmek zor olmakla beraber imkânsız da değildir. Merhale bilgilerini mümkün olduğu nispette az zararlı bir fiil hali ile temin etmek için başkalarının ıstırabını ruhumuzda duyabilmek kudretini kazanmamız şarttır.

Mukadderat karşısında direnen bir varlık, takibetmek istediği aykırı bir yolun doğuracağı şiddetli aksülamellerle bir sürü sıkıntılar, ıstırap ve meşakkatli durumlarla karşılaşmak zorundadır. Bu sebeple hayatta karşılaştığımız ve halihazırdaki irademizle yıkıp geçemeyeceğimiz öyle hadiseler vardır ki, bunlara boyun eğmekten başka yapacağımız bir iş yoktur.

Doğru olmayan yollardaki muvaffakiyetsizliklere, huzursuzluklara ve vicdan azaplarına kulak asmadan inatla aynı yolda ilerlemek istenirse bu takdirde insan çok fena durumlarla karşılaşabilir. Bu halin sebebini de gene aynı hususda aramalıyız. Çekilen bazı sıkıntıların, muvaffakiyetsizliklerin, ıstırapların asıl sebeplerini böyle bir zaviyeden bakarak bulmağa çalışmalıyız.

Önceden işlenmiş bir takım fiillerin, verilmiş kararların, bir müddet sonra illî birer netice halinde karşımıza çıkmasını, tabii olarak karşılamamız lâzımdır. Tekâmül bir İlâhî irade kanunu olan illiyet prensibi dahilinde birtakım icaplara tabi olarak vukua gelir.

ÖLÜM VE MUKADDERAT

Kıymetli bedensiz dostumuz KADRÎ'ye bir celsede şöyle bir sual soruluyor: «Mukadder olan hastalıkları tedaviye uğraşanlar, tabiat kanunlarına (yani mukaddere) karşı gelmiş olmazlar mı?» KADRÎ, ezcümle bu suali şöyle cevaplandırmıştır: «Bu vazifenizdir.» «... Doktorlar ölümü geciktiremezler. Geriye hiç çeviremezler.» «...Yalnız bazı hastalıklar vardır ki, bir çok hekimler biraraya geldikleri halde bir türlü içinden çıkamazlar...» «... Yani sizin hududunuzun dışında bir hastalık.. Ona da bir şey yapamazsınız.»

Bu sözlerden de anlaşılacağı veçhile, «Ölüm» mukadder bir mevzudur. Buna rağmen herkesin ve bilhassa doktorların bir

ölümünden kurtarmağa çalışması, vicdanî bir emrin yerine getirilmesi bakımından en başta gelen bir vazife ve bir borç olmaktadır. Ölüm anını umumiyetle hiç bir fikirle önceden bilemez. Bazı mühim - yani mukadder - sebepler dolayısıyla önceden ölümlerini bilen kimseler de vardır. Bu hal, onların tekâmül zaruretlerinin bir icabı olarak tahakkuk etmiştir. Doktorların bilgi ve müşahedelere dayanan tahminleri, takribî ve ihtimaliyet hudutları içinde kalmağa mukumdur. Doktorların, bugün eriştikleri bilgilerinin kifayetsizliği dolayısıyla teşhis ve tedavide ihtimaliyet yüzdesini, istenilen başarıya ulaştıramamış olmaları muayyen bir kanununun tabii bir neticesidir. Şüphesizdir ki, bilginin genişlemesi nispetinde ihtimaliyet gittikçe kendisini kat'iyete terki edecektir. Nitekim bilgi ve imkânlarının pek şumûllenmiş olması dolayısıyla idareci varlıkların yaptıkları tayinler, vazifeler ve teşâhütlerinde en ufak bir aksaklık mevzu bahis olmamaktadır. Burada bilgi ile taayyün arasında işleyen mekanizma, daima aynı prensibe göre çalışmaktadır. Bilginin hududu bulunmadığına göre her insanın tam bir teslimiyet hali içinde iyi niyetle ve vicdanının emirlerine uygun olarak elinden gelen her fiili işlemesi icabetmektedir. Bundan sonra karşılaşılabilecek hadiseler, bizim için en hayırlısı olacaktır. Bu sebeple, bir hasta karşısında yapılacak yegâne iş, Allaha teslim olarak, elden gelen bütün ihtimamı o hastaya karşı göstermek mecburiyetinde olduğumuzu sezebilmek ve buna göre de bütün fiillerimizi düzenleyebilmektir.

Aynı mevzu ile ilgili KADRÎ dostumuzun aşağıdaki tebliğini tetkiklerinize arz ediyorum:

«Söyledim ya, azabı, ızdırabı dindirmek onun vazifesidir. Ecele çare olur mu? Hasta yaşıyacaksa doktor öyle bir teşhis kor ki, o teşhis yanlış bile olsa vereceği ilâçlar derhal tesirini gösterir...» «... Hep birer vasiyetsiniz. Hemcinsinize ne şekilde olursa olsun yardımla mükellefsiniz. Bunu siz yapacaksınız. Netice size ait değil. Yukarıda söyledim. Siz o hastayı yaşatmak ve ızdırabını dindirmek için uğraşırsınız. Muvaffakiyet sizden çıkmıştır. O iyi olursa netice iyi bi-

ter. Olmazsa, siz hüsnüniyetinizle vazifenizi başarmanızdan mütevellit gene bir haz duyarsınız...» «... Kimse ölecek bir adamı kurtaramaz. Ama çalışmak gene lâzım...»

Hüsnüniyetle etrafımızdakilerin ıstıraplarına iştirak etmek ve bu ıstırapları azaltma yönünde lüzumlu ve faydalı cehit ve gayreti göstermek iki bakımdan faydalı ve zaruridir:

1 — Varlıkların saadetlerine ve tekâmüllerine elden geldiği kadar hizmette bulunmak ve vecibelerini yerine getirmek.

2 — Bu faaliyet dolayısıyla vicdanımızın itham ve ikazlarına hedef olmaktan ruhumuzu kurtarmış olmakla —birinci plânda bir gaye olarak istenmemiş olmasına rağmen— indirekt olarak kendi saadet, huzur ve tekâmülümüze hizmet etmiş olmak.

İşte bu sebepler dolayısıyla, netice ister müspet veya menfi olsun mutlaka ve yılmadan mücadele ve hizmet esaslarından ayrılmamak, bizler için bir vazife olmalıdır. Biz, vazifelerimizi yerine getirelim, mukadder olan tahakkuk edecektir. Bir takım amil ve icapların mukadder bir zaruret haline getirdiği herhangi bir oluş halini durdurmak veya geri çevirmek mümkün değildir.

Bu sebeple birtakım amillerin neticesi olarak mukadder bir zaruret halinde taayyün etmiş bulunan ölüm hadisesi de mutlaka tahakkuk eder. Onun önüne geçilmesi mümkün olamaz. Ancak, tenakuz gibi görünmesine rağmen şunu da söylemeliyim ki: burada, mukadder bir zaruret olarak ele alınan ölüm ve benzeri diğer hâdiseleri, fatal bir zihniyetle ezelden beri çizilmiş ve dolayısıyla insanın iradesiyle hiç bir alâkası bulunmayan dondurulmuş bir kalıbın çerçevesi içinde düşünmek hatalıdır. O halde ölüm hadisesinde, mukadderin en doğru olarak kabul edebileceğimiz manâsı ne olmalıdır? Buna evvelâ iki hususun aydınlatılmasıyla başlamalıyız.

a - Zaman faktörü: Acaba, ölüm anı hiç bir suret ve icapla değişmez olarak ezelden, saniyesine kadar tespit ve tayin mi edilmiştir? Yoksa burada başka bir nizam ve tertip mi mevcuttur?

(Devamı var)

Olaylar arasında. Olaylar arasında

Keman Söylemişti

«..... 4 Şubat 1939, unutamıyacağım bir tarihtir... O akşam da, her akşam olduğu gibi çocuklarımla beraber, onun, yemeğe gelmesini bekliyorduk... Saatler ilerledikçe asansörün her duruşundan sığıyor, kat kapısı zillerinin her çınlayışında içimi garip, boğucu bir ızdırabın kapladığını hissediyordum... Konforlu, lüks apartmanımıza, korku'nun sinsi sinsi sokulmasını da engelliyemiyordum nedense... Garip, anlatılmaz bir korkuydu bu!...

Saat 10 olmuştu... İçimi kemiren, isimlendiremediğim kederi, çocuklarımdan gizlemeğe, onlara belli etmemeğe çalıştığım sırada, etrafımızı çevreleyen sessizlikte, silâh sesine benzeyen bir gürültü duydum...

Ses kocamın yemek odasından camlı bir bölmeyle ayrılan, kalın perdelerle örtülü bürosundan geliyordu, ve... orada kimse yoktu!..

Neydi bu esarlı olay?..

Dehşete düşerek, büroya koştum... içeri girer girmez ilk işim etrafa göz gezdirmek oldu, ve... gözüme ilk ilişen şey, beni eskisinden büyük bir dehşete düşürmeğe yetti:

Eşimin kemani, yakınlardaki konsolun üzerinde duruyordu... Tellerinden biri henüz kopmuştu... Kopan tel, boşlukta titriyordu hâlâ!..

Aynı anda, bir tren düdüğü acı acı haykırdı ve sesi, yakın dağlara çarparak, uzun uzun yankılandı.. masmavi ay ışığı, odanın en kuytu köşelerine yayılmış gibiydi..

«Onu bir daha göremeyeceğim...» diye

düşündüm... Kalbim, yerinden fırlayacakmış gibi hızla çarpıyordu...

Düşünce ve duygularımda yanılmış olmayı cânı gönülden temenni ettim ama... olaylar, ne yazık ki, yanılmadığımı ortaya koydu:

Eşim, 10.30 treniyle, keman telinin koptuğu dakikada, Paris'e doğru yola çıkmıştı...

Onu, bir daha göremeyeceğim... diye düşündüm!..

Olaydan iki ay kadar sonra da... iş hayatındaki başarılarına ve gençliğine rağmen, beni ve çocuklarını bir daha göremeden, yaşantısına, kendi eliyle son verdi...»

*
**

Olaylar arasında. Olaylar arasında

Sonuncu Ziyaret

«... Eşimin, kardeşi gibi sevdiği bir çocukluk arkadaşı vardı... Bekardı ve dilediği gibi yaşamak için, bütün imkânlara sâhipti... Biraz egoistti ama, yine de sevimliydi... Hiçbirşeyi ciddiye almayan, uçarı karakterine rağmen, samimî ve canayakın oluşu, onu tanıyanların kendisine hayranlık duymalarını engelleliyordu... Onunla, bazan, çeşitli konular üzerinde tartışır, söz, çocuk terbiyesine intikâl edince, yavrularımızı, dostumuz Bob'un yetiştirildiği şartlar altında büyütmeceğimizi söylemekten. bu nu açıklamaktan, çekinmezdik.. Ama, bütün tartışmalarımızı büyük bir dostluk havası içinde geçer, birbirimizi kırmamağa dikkat ederdik...

Bu dostça tartışmalar, hayatta kimsesi olmayan Bob'a, yalnızlığını bile unuttururdu zaman zaman...

Bir akşam, kocamla Bob, yine bir münâkaşaya daldılar... Ne var ki, bu defâ, konuşmaları her zamankinin aksine, bir çatışma hâlini almış, ortaya attığı ciddi bir konuyu karikatürize eden Bob'u, eşim, kendini beğenmişlikle, ukalâlıkla ithâm etmişti... Aralarını bulmak için gösterdiğim bütün gayretlere rağmen, ikisini de yatıştıramadım ve Bob, hemen hemen öfkeli ve kızgın bir halde, bizden ayrıldı..

Olayı tâkibeden süre içinde, haftalarca ondan bir haber alamadık... Bu, bizi cidden üzmüştü... Sevdiğimiz bir dosttu Bob...

Durum ne olursa olsun, bizim onu arayıp bulmağa karar verdiğimiz bir günün akşamı, bahçe kapısının açılıp, kapandığını, peşisıra, tanıdık ayak seslerinin çakıl döşeli yoldan yaklaştığını duydum ve anide ferâhladığımı hissederek, eşime:

«İşte!..» dedim; «Bob, geldi nihâyet!..»

Eşim, eski dostunu bir an evvel kucaklamak üzere koşup, kapıyı açtı, fakat... dışarıda kimseler yoktu!..

Hayretle birbirimizi süzdük...

Bob'un, nasıl açılacağını bildiği bahçe kapısı da içeriden sürgülüydü ve etrafta en ufak bir kıpırtı bile yoktu...

Ertesi sabah, gazetelerden, Bob'un bir trafik kazâsında, otomobilinin direksiyonunda öldüğünü öğrendik..

Dışarıyı dinledim... Çakılların üzerinde yaklaşan ayak sesleri, hiç de yabancı değildi...

Ölümü, bahçe kapısının açılıp kapandığı, çakıl döşeli yolda ayak seslerinin duyulduğu dakikalarda vukû bulmuştu!..

İki yıl önce cereyân eden bu olay, bizi, hâlâ, derin derin düşündürür...

Kim, ne derse desin, bu, dostumuz Bob'un, bizleri sonuncu ziyâretiydi...»

Cihanşümûl Tufanın

“la Pure Vérité”den

(Geçen Sayıdan devam)

Birçok insanlar fosillerin hayvanların ve nebatların sert taraflarından teşekkül etmiş olduklarını bilirler. Bu hadiseye taşlaşma hâdisesi denmektedir. Fosiller sadece nebat ve hayvan artıkları değil aynı zamanda da bunların kayalarda bıraktıkları izlerdir. Herhangi bir canlının fosili sert hale gelmeden evvel yumuşak toprakta bir iz bırakmış ve sonra toprakla beraber sertleşmiştir.

Zamanımızda iyi bilinen bir hakikat herhangi bir canlının ölümünden sonra derhal kokuşma ve bozunmaya tabi olarak netice itibariyle toz haline geldiğidir.

Bu sebepten dolayıdır ki ilim adamları halihazırda muhafaza edilebilen fosillerin mevcudiyetine rastlayamamaktadırlar.

Bir hayvanın fosil olarak muhafaza edilebilmesi için onun ani olarak bir tabiat afeti neticesinde çamura gömülmesi ve orada kalması icab etmektedir. Kokuşmayı önlemek üzere bir hayvan veya nebat çok ani olarak gömülebilmelidir. Bundan maada ilim adamları da hayvan veya nebatların bozulmadan muhafazası ve aynı zamanda da fosil teşekkül ettirebilmeleri için çok âni olarak birikinti tabakalarıyla kaplanmış olmaları icab ettiğini kabul etmektedirler. Bu durum son derece şayanı itimat bir dergi olan «Encyclopedia Britannica» da belirtilmektedir:

«Hayvan veya nebatlar... muhafaza edilebilmeleri için ancak çamurun veya kumun akma halinde oldukları bir yerde olmaları gerektir».

Bu hepsi değildir. Pasajı okumaya devam edelim: «Kuma gömüldüğü zaman, bir kabuk sızıntı sularına maruz kalırsa ve şayet bunlar asitli ise onu eritebilirler» ve şimdi devamına bakınız: «Binnetice bunun muhafazası aşağıdaki şartların yerine gelmesi ile kaimdir: Ya kum suyu geçirmeyen bir

İlmî Delilleri

kil tabakası ile kapanır veyahutta, kalsiyum karbonatın tesiri ile kum kendisini teşkil eden zerrelere sıkışması ile sertleşir (Encyclopedia Britannica, article Paleontology p. 102. 1964).

Aynen jeologlar da tekâmül nazariyesinin doğru olmadığı takdirde, uzun zaman araştırmaları nazariyesinin de doğru olamayacağına pekala bilmektedirler.

Jeologlar ellerindeki doneleri tam olarak tefsir etmeye veya anlamaya muktedir değildirler. Zira onların zihinleri tam manasıyla SAKAT BİR TEORİ OLAN TEKÂMÜL NAZARİYESİNE TAKILMIŞ olup hakikatleri görmekten acizdir.

Böyle bir jeolog olan Dunbar şöyle diyor «Fosiller tekâmülün yegane tarih delilidirler. Bunlar basit formlardan itibaren kompleks formlara doğru uzanan bir tekâmül zinciri teşkil ederler» (Historical Geology. p. 47). İlerde kömürün teşekkül tarzı incelendiği zaman fosillerin ani bir tabiat afeti olmaksızın teşekkül edemeyeceği anlaşılacaktır.

FOSİLLER HAKKINDA NE DÜŞÜNÜLÜYOR

Fosiller nereden gelirler? Acaba onlar milyonlarca senedenberi mi mevcut olmuşlardır?.. Eğer böyle ise neden bugün fosiller teşekkül etmemektedir? Ancak ani olarak meydana gelen volkanik indifalar, selbaskınları veya ani dağ kaymaları hariç tutulursa bu böyle olmainaktadır.

Acaba fosiller neden bugün evvelden olduğu gibi teşekkül etmemektedir?

Geçen sayımızda da belirtildiği gibi halen fosillerin teşekkül etmemesine sebep tufan olmamasındandır. Aynen zamanımızda da hayvan artıklarından kömür teşekkül etmemektedir.

NEDEN YABAN MANDALARININ ARTIKLARI MUHAFAZA EDİLEMİYOR

Bundan 1 asır önce Amerikan ovalarında milyonlarla Buffalo sürüler halinde dolaşıyordu. Bu muazzam sürülerin hemen hepsi avcılar tarafından imha edilmişlerdi ve bakiyeleri arazi üzerinde kalmıştı. Acaba ölümün tabii gidişi ve bozulması bu bakiyeleri fosil olarak muhafaza etmiş midir?

C. Dunbar, tanınmış tekâmülcü Jeolog, bu suale açık bir cevap vermektedir:

«Mandaların iskeletleri iki nesil önce ovaları sayısız miktarlarda dolduruyordu. Fakat bugün pek az iz kalmıştır». Pekala acaba bu mandaların çok yakın bir zamanda kalan iskeletleri neden sırra kadem basmıştır?

Dunbar bu suale şöyle cevap veriyor:

«Bir müddet sonra bunların etleri kurtlar tarafından kemirildi ve hatta kemikler bozuldu ve ortadan kalktı.» ve şöyle devam ediyor: «Ölümden sonra terkedilen cesetler otomatik olarak etyiye hayvanlar tarafından parçalanıyor ve şayet bunlara mukavemet ediyorsa bakteriler tarafından sert ol-

mayan bütün parçalar tefessüh ettiriliyor. Böylece kemikler birkaç sene içinde bozularak ortadan kalkıyor» (Tarihi Jeoloji pp 35-36) Bu dünya çapındaki jeolog ise aşağıdaki hususları şöyle cevaplandırıyor:

«Bu sebeplerden dolayı ölümden sonraki gömülme en mühim muhafaza sebebidir» Yani diğer bir deyimle sadece tabii bir afet yani bir TUFAN hayvan bakiyelerini muhafaza edebilir...

FOSİLLERİN MUHAFAZA EDİLİŞ TARZI

Biz maamafih geniş çapta fosil kütleleri bulmamıza rağmen, şimdi bizler büyük bir tabii afetin bunları gömdüğünü biliyoruz. Bütün türler ortadan kalktı. Genç ve yaşlı, keskin dişli ve adaleli çevik ve battal çeşitli türler arasında bol gıda yiyebilenler dahil TAMAMEN İMHA EDİLMİŞTİ.

Şayet bu hayvanlar bizonlarda olduğu gibi arzın sathında ölmüş olsalardı, yukarda görülmüş olan mülahazaların ışığı altında bunların tefessüh edecekleri ve iz bırakmadan kaybolacakları hususu meydana çıkacaktı. (Devamı var)

İnsanların yer yüzünde sürdükleri hayatta bir müsavatsızlık ve bir adaletsizlik mi görüyorsunuz?

Reenkarnasyon

isimli kitabı okuyunuz.

Bütün gücünüzle ve samimiyetle insanlığa faydalı olmağa çalıştığınız halde muvaffak olamıyor musunuz? Bütün aksilikler sizi bulup her işiniz ters mi gidiyor?

Reenkarnasyon

isimli kitabı okuyunuz.

Kendinizi güzel ve yakışıklı bulmuyor ve bu yüzden beğenilmediğinizi görerek üzüyorsunuz ve isyan edecek duruma mı düşüyorsunuz?

Reenkarnasyon

isimli kitabı okuyunuz.

Dünyanın üzerinde tarih boyunca yaşamış bir çok gaddar, hilekâr, bencil insanların bütün hayatlarını refah ve saadet içinde geçirdiklerini görerek içinizden bir isyanın yükseldiğini mi hissediyorsunuz?

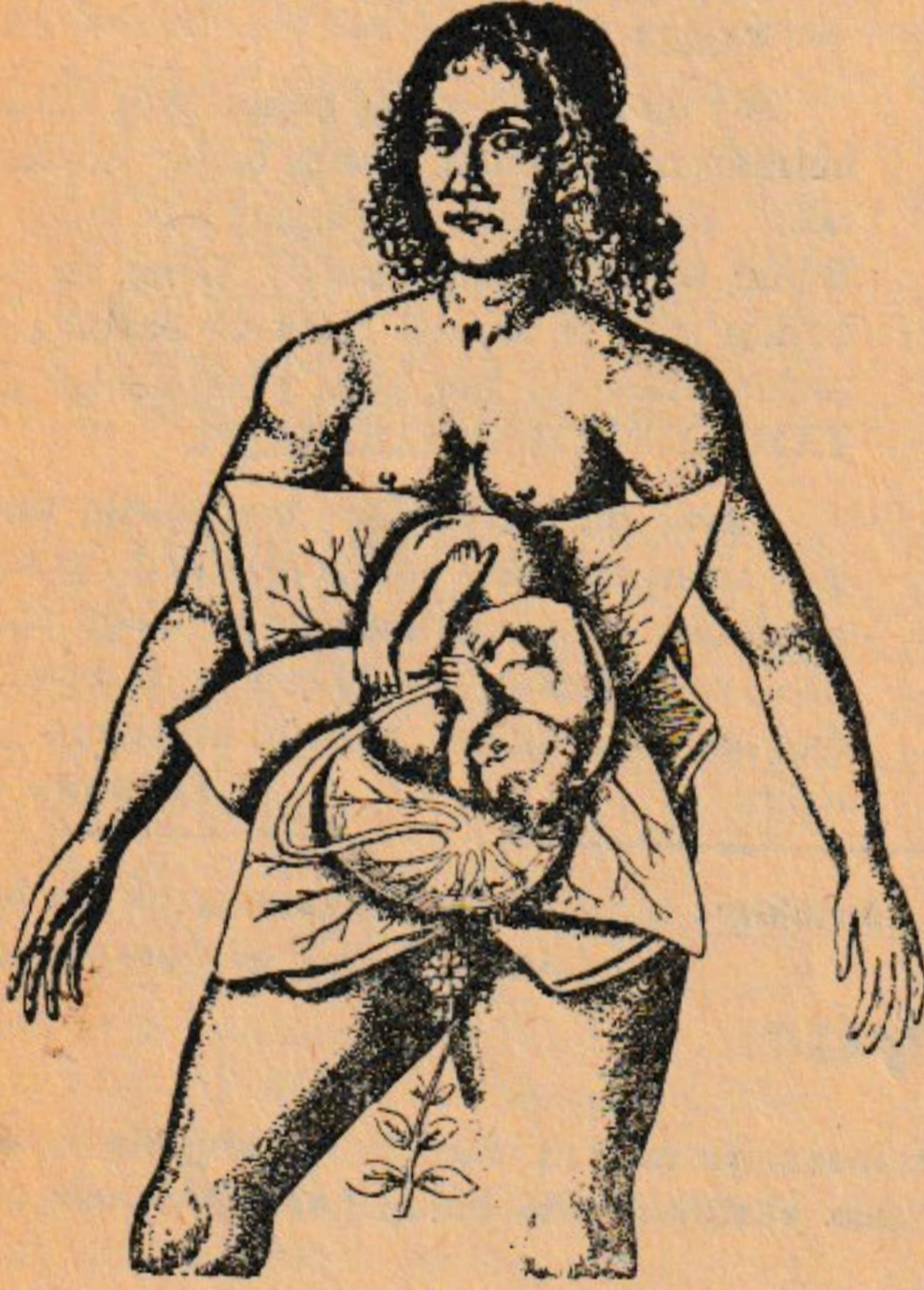
Reenkarnasyon

isimli kitabı okuyunuz.

Size gayri tabii görünen bütün bu halleri ve neden doğmuş olduğunuzu ve niçin öleceğinizi, ezelden beri nerelerden gelip, ebediyete kadar nerelere gideceğinizi bu kitap açıklayacaktır.

Reşat Bayar, P.K. 33 Karaköy, İstanbul adresinden isteyiniz. Fıatı 6 Lıradır. 690 kuruşluk posta pulu mukabllinde veya 780 kuruş ödemeli olarak adresinize gönderilir.

Doğumdan Önceki Garip Dünya

Batıl inanç ve esrarları bertaraf eden bir araştırma

Uzun zamandan beri çocuğun doğumundan önce bir nebata benzediği, her türlü faaliyetin dışında büyümeğe gittiği sanılmaktaydı.

Hakikat tamamen farklıdır. Gebeliğin 3 üncü ayından itibaren, fetüs (cenin) tam teşekküllü minik bir varlıktır. Bu bir astronota benzeyen ve bir mayi balonunda yaşayan bir su hayvanı gibidir.

Bu esnada onu kuşatan mayi, suhneti sabit tutan ve amortisör tesiri yapan bir vasıtaadır. Annesinin maruz kaldığı darbeler ona tesir etmez. Şayet ilk 3 ay zarfında anasının rahminden çıkarılsaydı veya ana,

beynindeki bir arızadan dolayı şuarsuz durumda olsaydı cenin gene inkişafına devam edecekti. Tıpkı astronot gibi yer çekiminin tesirinde kalarak ağırlık tesirlerini zayıf olarak alır.

Bu ufacık bedene nazaran likid balonu büyüktür ve 3 aylık fetüs aktif ve hareketlidir. Hareketleri filimlerde gördüğümüz denizaltı yaratıklarının mükemmel ahenkli hareketlerine benzer. Son zamanlara kadar bizler bu ufak varlıkları müşahade edemiyorduk, ancak bir kürtaj hali müstesna. Bu halde de onu ancak mayi vasatının dışında tetkik imkânı mevcuttu. Tıpkı bir deniz anasının yapıştığı nebata bırakarak pelte şeklinde deniz sathına çıkışı gibi, çocuk da bu durumlarda gerçek görünüşünden uzaklaşır. Bu çağda bedeni inkişaf etmiş olmakla beraber yeni doğan bir çocuğun nisbetlerine uygun değildir. Mucizevi beyni taşıyan kafa ise bedene nazaran çok daha inkişaf etmiş olup azalar daha pek ufaktır. Mamafih bu su aleminin içinde kendine göre bir mükemmeliyet içindedir.

Bu ne hareketsiz bir enbat ne de budala bir kurbağa yavrusudur, fakat minyatür bir insan yavrusudur.

Popüler inançların zıddına olarak ceninin dünyası sessiz olmayıp tam manasiyle karanlık da değildir. 8 inci aya doğru fetüs gözlerini açıp kapar ve bu gözler, doğuşta, ışığı gölgeden ayırd ederler. Burnu su içinde olan ceninin koku alma duyusu yoktur. Fakat işitme duygusu keskindir. Rahim aslında gürültülü olabilir. Şayet ana çok şişman değil ise bir sürü dış gürültü çocuğun kulağına net olarak dışarıdan gelir.

Bazı kadınlar çocukların gürültüden korktuklarını sanırlar. Halbuki bu tam olarak doğru değildir; zira ananın bağırması çocuğun dönmesini tevlit etse dahi, bu gü-

rültüden değil de ananın karnındaki iç salgıların artmasından ötürü olmuştur.

Birçok ananın da korktuğu husus kordona sarılıp boğulması tehlikesidir. Bu doğru değildir, zira kordon doğumdan önce kanla dolu ve çok gergin durumdadır.

Döl yatağı yavaş yavaş genişler ve cenin büyüyerek rahim boşluğuna yerleşir ve onu kuşatan mayi ise nisbetini yavaş yavaş azaltır.

Konfor meselesi ise, cenin için, bedeninin rahim boşluğunu doldurduğu zaman meydana çıkar. Şayet kendi belkemiği anasının belkemiğini çapraz olarak keserse iki kemik çıkıntısı arasında etten bir yastıkcık vasıtasıyla tıpkı çakıldan bir yatak üzerinde yatar gibi uzanmaktadır. Eğer ana iyi

bir pozisyonda uzanamazsa çocuk, protesto eder ve onu rahat bırakmaz.

Bebekler 14 haftadan itibaren rahim boşluğundaki sudan içerler. Hatta içlerinden susayanlar 3.5 litreye kadar su içebilirler. Eğer cenin ıstırap çekerse tıpkı kurdaktaki bebek gibi ıstırap çeker ve hatta elini kolunu kıvıldatır.

Bir annenin ıstırapı çocuğun doğarken çektiği ıstırapın yanında pek az şey ifade eder. Dış dünyanın azabı onu isyana sevkeder, elini kolunu sallar ve ümitsizlikle bağırır.

Mamafih bu durum tedricidir. zira bebek aylardan beri safha be safha dış dünyaya hazırlanmıştır. Doğunca da kısa bir zamanda dış dünyaya intibak eder.

ÇANAKKALE SERAMİK FABRİKALAR A. Ş.

TÜRKİYEDE SERAMİK SANAYİNDE
İNKILÂP YAPAN MÜESSESEDİR

SAĞLAM — UCUZ — ZARİF — GARANTİLİ — FAYANS — İZOLÂTÖR
ELEKTROPORSELEN VESÂİR SERAMİK MAMULLERİNİ

Tercih etmekle aynı zamanda memleketimizin menfaatini de
korumuş olursunuz.

Sipariş ve mübayaa için müracaat:

Tersane Cad. Kipman Han, 5 — Galata — İSTANBUL

Telgraf : Kaleseramik — İSTANBUL

Telefon : 44 76 83

(Ruh: 501)

Gökteki Devasa Cisimler

QUASARS

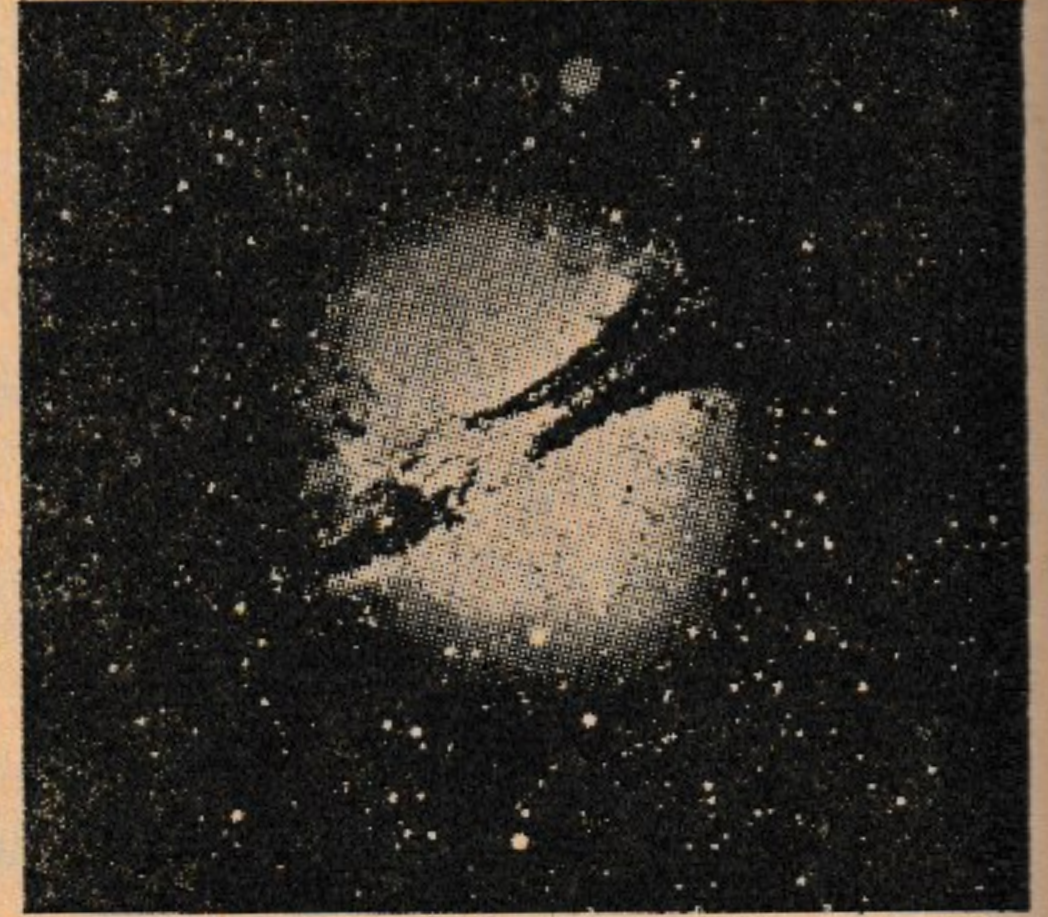
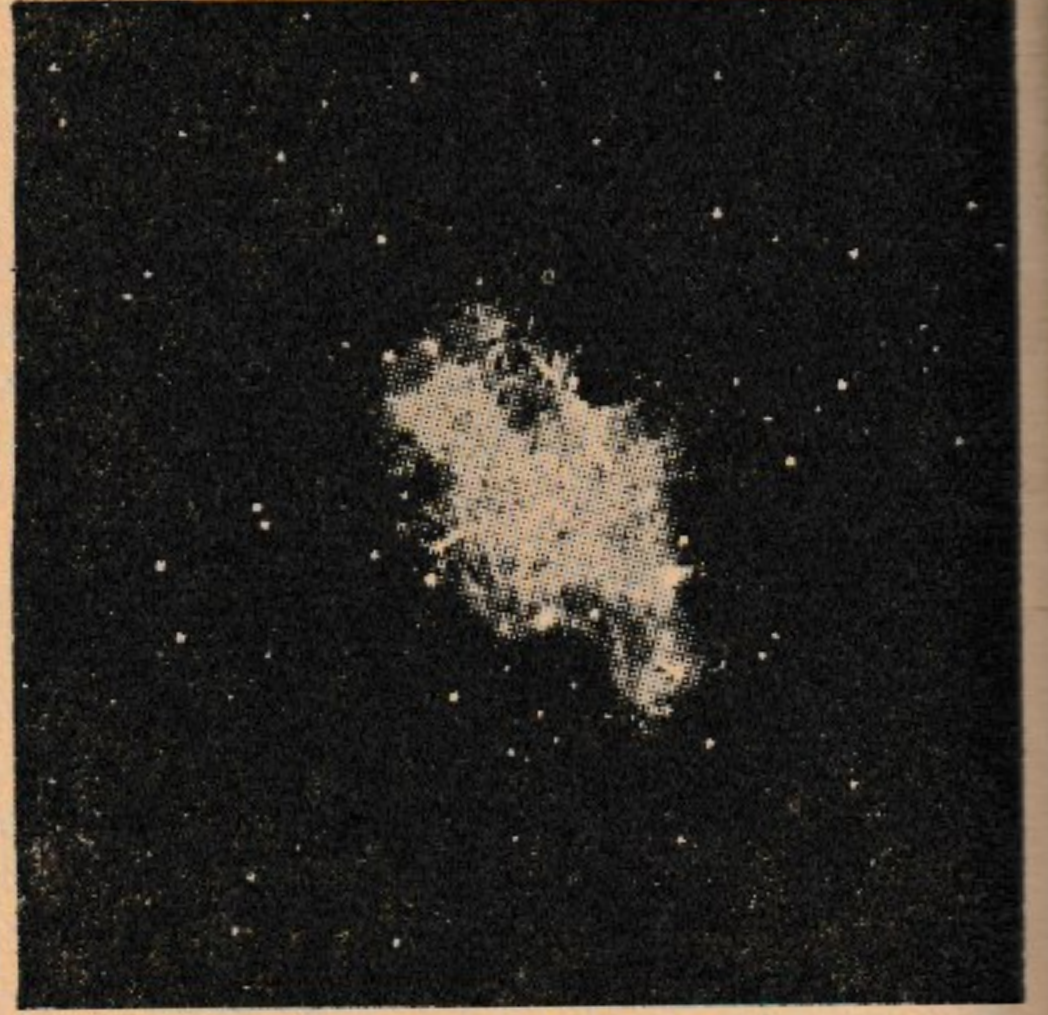
Einstein'in teorileri değişiyor mu?

Cambridge üniversitesine gidiniz (İngilterede), ve semavi cisimlerin 3 üncü katalogunu isteyiniz. Onu bulduktan ve 273 numaraya geldikten sonra astronomların 3 C 273 numaralı hüviyet fişine raslayacaksınız. Gizli kod havası içinde bu şifreli formül, yeni ilmi bir araştırma sahası açmaktadır, bilinen dünyanın dışındaki casusluk!.. 3 C 273 bilinen en esrarengiz cisimdir!

Bundan 50 sene evvel astronomlar, saman yolunun bilinen sınırlarını tayin etmeye çalışıyorlardı. Bu muazzam nebülözün hudutları nedir? Orada bizim sistemimiz bir toz zerresi halinde gözükmektedir. Bu nebülöz acaba insan idrakinin hudutları dışında mıydı? Bu bazı yerlerde göz kamaştırıcı bulutlar ihtiva etmekteydi.

Bu bulutlar acaba galaksimizin içinde miydi? Ve aniden bu bir ihtilâl yarattı. Göğe devasa teleskoplar dikildi. Mont-Wilson teleskopu. 2 m. 54 lük çapıyla onu takiben de 5 m. lik Palomar teleskopu yeni alemler yarattı. Astronomların meydana getirdikleri hareketsiz yolcular dünyadan muazzam mesafelere açıldılar. Rakamlar baş döndürücü artışla gittikçe artan hesapsız sayılara döndüler. Nihayet milyondan, milyarlarca ışık senesine geçildi. Sonsuz, hakikaten sonsuz oluyordu.

Galaksimizin gerisinde de yaratılışın en eski tarihlerinde meydana gelmiş olan galaksiler vardı. Galaksi yığınları ve hatta yı-

ğınların da yığınları vardı. Ve bu galaksilerin de onlarca ve hatta yüzlerce yıldızı vardı.

Bu katiyen kolay değildi; bunu anlamak kabildi ve onları teşhis edebilmek de mümkündü. Böylece yılmaz bir azimle astronomlar onların listesini çıkarmağa başladılar. Göğün bir envanteri başlamıştı. Sa-

«ce kâinatı fişlere sokmak lâzımdı. Andromeda nebülözü ise 900.000 ışık senesi mesafede olup kod numarası M 31 dir. Kataloglar çoğalır ve katalogların da kataloğu artar. Gökte bazı şüpheli cisimler mevcuttur. Yıldızlar mıdır? Bu pek iblinmiyor. Onlara «Quasar» denmektedir. Bu Quasi-Star isminin kısaltılmışıdır (Yarıyıldız demek). Bunlara neticede 3C 48, 3C 147, 3C 190, 3C 273 gibi numaralar verilmektedir.

Burada esrar başlıyor: 3 C 273 ve onunla beraber Quasarlar, insan muhayyilesine tam meydan okuma hali içindedir.

Bir tayyarecinin size şunu dediğini hissediniz: «Ben garip bir eşya gördüm. Bu büyük bir şehrin üzerindeydi. Bu eşya bir lambaya benziyordu. Fakat hakikaten bir lamba değildi. Bir yarım lamba denebilirdi. Fakat tek başına bütün şehrin ışıklarından fazla ışık veriyordu.» Bu Quasar 3C 273 durumudur.

Bu bir galaksi değildir; buutları pek çok ufaktır. 2 milyar ışık senesi mesafede bulunan, herhangi bir semavi cisimden daha uzakta, 3C 273 bütün bir galaksiden daha fazla enerji açığa çıkarır. Bu öyle bir enerjidir ki bütün yıldızlar infilak etse ancak açığa çıkabilirdi. Bazı alimler bir milyar kere milyar hidrojen bombası kadar enerji meydana çıkabileceğini ummaktadırlar. Acaba bir tek semavi cismin bu mesafeden galaksimizdeki yüz milyar yıldız muadil bir enerji verebilmesinin sebebi nedir? 3C 273'ün bütün astronomları şaşırttığı da böylece ifade edilebilir.

Böyle bir nihai müşahade esrarı son haddine getirir. Her 6 ay 3C 273'ün ışığı değişir. Bu Quasar'ın azalıp çoğalması gibi bir durumdur. 3C 273'ün ebatları ele alınırsa ışığın bir uçtan diğerine olan mesafeyi katetmesi için binlerce seneye ihtiyaç vardır. Işığın şiddeti ise bu kadar kısa bir zamanda değişmez. Fakat hakikatte değişmektedir.

Bunun üzerine bir İngiliz astrofizikçisi olan Fred Hoyle, bir Hintli matematikçi ile birlikte kâinatın yeni bir modelini ve bunun izahını vücuda getirmişlerdir.

Hoyle ve Narlikar'ın bu yeni teorileri Newton ve Einstein'inkilerle beraber tarihe mal olacak değerdedir. Basit terimlerle ifade edilirse herhangi bir cismin ağırlığı kâinatın tam muhteviyatına bağlıdır. Şimdiye kadar meselâ kâinatta birkaç galaksi infilak ederse, Newton'un meşhur elmasının ağırlığı değişmeyecektir kanaati vardı.

Hoyle ise dünyamızın ağırlığının kâinat-taki bütün cisimlere tabi olduğunu ispat etmiştir. Eğer bir büyü ile yıldızların yarısı ortadan kalkarsa ağırlığımız iki misline çıkacaktır. Hatta dünyanın bile yörüngesi değişecektir. Bunun neticesinde iki misli daha sıcak olan dünyamızda kavrulmak tehlikesi ile karşı karşıya kalacağız.

Fakat bunun 3C 273 ile olan alâkası nedir? Fred Hoyle ise kâinatın asla başlangıcı olmayıp sona ermeyeceği kanaatindedir. Bazı galaksiler dünyadan uzaklaşıp neticede kaybolacak ve böylece de kâinatta bazı kompañsasyonlar (telâfiler) meydana gelecektir. Bu Quasarların rolüdür.

Bu Quasarlar kaybolan galaksilerin yerine enerji kazanacak, yani ağırlıkları artacak ve böylece de merkeze doğru patlama göstereceklerdir. Bunlar merkeze doğru infilak edeceklerdir. Quasarların merkezinde ise muazzam kesafetli bir madde teşekkül edecektir. Bu enerji 1000 kere güncş enerjisine muadil olacaktır.

Hoyle'e nazaran her şey kâinatta dehşet verici ve muazzam bir «ebedi dönüş» prensibine göre cereyan etmektedir. Kâinatın inşası için gereken zaman onun yok olması için gereken zamanın önünde gelecektir. 10 milyar seneden beri kâinat gittikçe artan organizasyon seviyelerine ulaşmıştır (galaksi, yıldız, planet hayat v.s. gibi) Fakat bir gün bütün bu maddeler toz yığını haline gelecektir ve herşey bizsiz başlayacaktır. Ta ki başka bir scyyarede veya galakside hayat teşekkül etmesin. Fakat burada en hayali rüya dahi sonsuzlukta kayboluyor.

Tekamül

ve

Realiteleri

Yazan: Ergün ARIKDAL

(Geçen sayıdan devam)

— BEŞİNCİ KISIM —

Bundan dolayı vicdan sesi idrakimiz oranında işitilir ve anlayış, duyuş kudretimizle beraber tatbik edilir. Vicdan takdiri herkes için ayrıdır. Neden böyledir? Vicdan mekanizması, serbest irade ve muhayyile ile meydana getirilen ruhsal veya fiziksel bir aksiyonun sonucu olarak harekete geçer. Herkesin irade özgürlüğü ve muahyile gücü başka başkadır. Sonuç olarak, ruhsal ve fiziksel fiilleri de değişiktir. Böylece «vicdan takdiri» herkesde değişik hükümler ortaya koyar.

Bundan dolayı vicdan sesi idrakimiz nisbetinde işitilir ve anlayış gücümüz dairesinde tatbik edilir. Onun için «vicdan takdiri herkes için ayrıdır» deriz. Bu durum şundan ileri gelmektedir:

Vicdan, serbest irade ve muhayyile ile meydana getirilen ruhsal ya da fiziksel bir fiilin neticesinde faaliyete geçer. Bu genellikle, böyledir. Kişinin irade hürriyeti ve muhayyile gücü başka başkadır. Böylece fiilleri de değişiktir sonucu elde edilir ki, «vicdani takdir» in çeşitli olmasına sebep olurlar.

Vicdanın fiilleri etkilemesine gelince :

a) Fiil yapıldıktan sonra pişmanlık yahut saadet tarzında;

b) Fiil tamamlanmadan ikaz şeklinde;

c) Fiile başlamadan önce düşünüt ya da bilgi tarzında;

kendini göstermektedir. Vicdani faaliyet maddi ve ruhi faaliyetlerin beraberce çalışmasından doğar. Hiç biri tek başına vicdan faaliyeti için yeterli değildir. Vicdani tatbikat için maddi faaliyete ihtiyaç vardır.

Hali hazır durumda, vicdan tatbikatına ait gerçek tecrübeler, hiç ümit edilmedik zaman ve mekânda, hiç anlamı yok zannedilen yaşantılar içinde belirmektedir.

Vicdan tanımlarına devam edelim :

B — Vicdan, mes'uliyeti tayin ve takdir eden bir melekedir. Kendi kendini mes'ul addedebilen kimse, çeşitli şekillerde olmak üzere, vicdan plânı ile ilişki kurabiliyor demektir. Bir bakıma, sanki vicdan insanda mes'uliyeti geliştirmekten başka bir şey yapmamaktadır.

İnsanlığımızın en yoksun bulunduğu duygu, sorumluluk duygusu olmaktadır. Sorumluluk dediğimiz bilgi ve idrakli düşünüş sadece egoist çıkarların çerçevesi dahilinde hapsolmuş kalmış durumdadır. Vicdanın sorumluluk öğretisi ise ferdi kendinden başkalarına doğru yönelmesini bildiriyor.

C — Vicdan, hayatın maddi ve ruhi faaliyet hudutlarını tayin eden bir rehberdir.

Maddi yaşayışla, ruhsal yaşayış dengede tutar. Ruhsal tesirin maddede müsbet şekilde tezahür etmesini ve melekelelerin gelişmesini sağlayıcı faaliyetleri üstün prensiplere ve gayelere göre düzenler. İnsanın maddi ve ruhsal hayatı birbirine girmiş durumdadır. Bu yüzden birini yaparken, bir diğerini de yaparız, ama farkında olmayız...

Otomat yaşıyoruz, ya hep maddi kalmaya ya da, sözüm ona, ruhsal yaşamaya çalışırız.

Gerçek, madde ile ruhun (psişik varlığın) birlikte bulunmasıdır. İnsan bu birliğin, dünya vasatında, en mükemmel şeklidir. İnsan bir elinde maddi diğer elinde ruhi tesirleri taşıyabilecek güçte bir varlıktır. Dengesini vicdanı ile bulabilir.

D — Vicdan, İlâhi İrade Kanunlarının icaplarını bildiren bir ahenktir. Bu ahenk, tabiatın güçlü akışı ile insanın bu akış içindeki yerini tayin eder. İnsanın yerini tayin edebilmesi tekâmül nizamını anlamak demektir ki, gerçek bilgiyi gerektirir. Fakat bu gerçek bilgiyi bulmak vicdanın ahenğine uymakla olur kanısındayız.

Vicdan realitesi, İ. İ. Kanunlarına uyabilme, onun bir kısım icaplarını hazmedebilme devresidir. Bu devrede insan idraki söz konusu icapları anlayış ve duyuş noktasından genişletmek, derinleştirmek yolunda gayret içindedir demektir.

Böylece vicdan, selâmet temin eden Yüksek Ruhsal Tesirlerle ilişki kuran bir plân - meleke olmaktadır.

Vicdanın ortaya çıkması, daha üstün bir mekândan tesir almakla mümkündür. Her tesir bir bilgiyi muhtevidir. Öyleyse vicdan daha üstün bir bilginin rehberliğinde hareket ettirici saik olmaktadır.

Bir süreden beri vicdan realitesine esas olan vicdanı tanımlamaya çalıştık. Bu tanımlamalar beşeri bir anlayış ve müşahadenin meyveleridir. Yüksek tebligat ve kutsal kitapların öğretilerinden yararlanarak VİCDAN SEZGİSİ hakkındaki incelemelerimize geçebiliriz. Vicdan sezgisi, dedik; zira henüz onun ruhlara şifa olan tesirlerini vasıtasız şekilde alacak kudrette değiliz. Ancak kıyısından köşesinden, nefes kadar kısa süreli olarak haberdar olabiliyoruz; yani seziyoruz.

VİCDAN SEZGİSİ REALİTESİ

Vicdan sezgisi, vicdanın sesini duymakla başlar. Bu sesin kuvveti insanın nefsanîyeti ile olan ilişkisine göre tayin olur.

Vicdan sesinin duyulabilmesine yardım eden şu hususları tekkik edersek, meseleyi daha iyi inceleyebiliriz:

1. Nefis murakabesi (denetlemesi) yapmak. Bu şekilde yapılan fiillerde, zararlı ve hatalı tarafları, faydalı ve doğru kısımları ayırt etmek, ruhsal bir tahlil ve eleştirmeye gitmek mümkün olabilir.

2. Nefis murakabesine geçmeden evvel insanın kendini yabancı görebilmesi, kendisini başkasının yerine koyabilmesi gerekir. «Yer değiştirme» usulü gereğince bir kimse yahut hareket hakkında şahsiyet dışı (objektif) muhakeme yapabilmek şarttır.

3. Her kim olursak olalım, nefsanîyemize düşkün ve ona bağlı olduğumuzu kabul etmeliyiz. Bu bir başlangıçtır ve çok önemlidir.

Yukarıdakileri az çok kendinde bulan ve deneyen kimse, kesin olarak, kendisine rehber, mürşit olacak başka bir şeyle karşılaşmak kaderine erişebilir. Bu erişilen şey bir duygu, bir kendini tenkit, pişmanlık gibi içten gelen bir şeydir. İnsan bu şekilde, vicdanın henüz sezgiler halinde kendine kadar ulaşabilen hayırlı ikazlarını duymağa başlar.

Bu sezgi, tarif edilemez, sebebi hakkında açık bilgi bulunamaz, sistemli tarzda ortaya konamaz ve akılla kavranamaz.

Sezginin neden'i ve niçin'i aranmaya başlandığı zaman, pratik aklın nefsanîyetle ilgili müdahalesi ile hırpalanır, sönükleşir ve gittikçe zayıflar.

Genellikle bütün sezgilerin, fakat bilhassa vicdan kanalıyla gelen sezgilerin, zaptedilmez bir hamlesi vardır. Bu hamle karşısında insan tarif olunamaz bir sevinç ve saadet duygusu içinde kalır. Bu sezgi bir anda herşeyin mihreri olur ve kişi onun doğruluğunu, iyi ve üstün oluşunu şüphe etmeden kabul eder.

(Devamı var)

Mecmuamızın 7. cildi ve orijinal cild kapakları satışa arz edilmiştir. Arzu eden okurlarımız Cemiyet Lokalimizden temin edebilirler. Ayrıca, sipariş vukuunda ödemesi gönderilir.

Sipariş Adresi: P. K. 1157 — İSTANBUL

YARDIMCI ÜYE KÖŞEMİZ

Yeryüzünde enkarne olmuş insan için, bir tarafta tahakkukuna çalıştığı bir plânı, bir diğer tarafta ise yukarıdan verilen bilgiler mevcuttur.

Nedir bu yukarıdan verilen bilgiler?

Buna, kısaca, **İlâhi Yardımlar** diyebiliriz. Bu, öylesine bir yardımdır ki, varlığın plânını zedeleyici, bozucu olmaktan uzak; bilâkis plânının tahakkukunda ona yol gösterici, ışık tutucudur.

Bilgi dediğimiz bütünlükler, varlığın karşısında İ.İ. Kanunlarının tecelliyatı olarak bulunmaktadırlar. Bu tecelliyatı tanımak, bilmek, ancak bir takım ilâhi yardımlardan faydalanabilmekle mümkündür.

Kâinatta cevelan etmekte olan her şey İ.İ. Kanunları muvacehesinde cereyan etmektedir. Yani cevelan, bir şuurun eseridir. Ve bu cevelan, varlıktan dolayıcıdır; varlığın tekâmülü içindir.. Şuursuz her davranış, şuurlu bir davranışa kalbedilir. Hiç bir şuursuzluk, **Büyük Çarkın** dönüşünü aksatmaz. İnsanoğlu bu dönüşe ayak uydurup şuurlu olmak vasfını elde eder; bir tasarruf kazanır... Veyahut **Büyük Çarkın** dişlilerinin çevirmekte olduğu eşyalar arasında sürüklenip hâdise olur..

Geçen yazımızda bahsettiğimiz, varlığın hissi ve fikri irtibatları, bazan dişliler arasında ezilip feryât etmesine, bazan da dişlilerle uygun adım atarak sürura garkolmasına âmil olurlar..

Her ne şekilde olursa olsun, dışımızda ki tanzim işi, bize ait değildir. Bütünümlü içine alan bu tanzim işinin bize ait olmayacağı, henüz emekleyen bizlerin bu dar şuurunun eserleriyel kıyaslanınca, kolayca anlaşılır. Bir yanda her şeyiyle düzenli,

maksatlı fiiller zinciri; bir yanda ise düzenden uzak, maksadı belirsiz, sahası dar, tesiri geçici bize ait fiiller ki, kopuk kopuk filim parçalarından meydana getirilmiş hayâller gibidir!...

Hal böyle olunca, plânımızla, içinde bulunduğumuz topluluğun plânının birbirine paralel olacağı tabiidir. Bu iki mukadderin aralarındaki farklar, bu paralelliği bozucu, aksatıcı değildir. Bütün yardımlar, plânımıza karışmadan, hürriyetlerimizi sınırlamadan yapılırlar...

Bu mukadderlere, bu plânlara uygun davranışlar, saadetler, hazlar verir insana... Ters yöndeki çabalar ise, ya tam felâkettir; bu zıt yönde yürümeğe inat ettikçe zorlanır insan.. Sıra sıra sıralanır musibetler.. Yahut uygun istikametten saptığı nisbette elemlere duçar olur..

Bu da gösteriyor ki, hürriyetler sınırsızdır... Fakat bu hürriyetleri kısıtlayan, sınırlayan, varlığı yöneltmeğe, doğrultmağa çalışan, felâketleri ve ıstırapları olmuş oluyor...

İ.İ. Kanunları dahilinde hürüz derken, bu, ona zıt istikamette yürüyememek oluyor. İnsanoğlu, bilâkis ona aykırı yönde de olabilir ve ters yönde faaliyetler de icrâya çalışabiliyor... Tabii ki bu terslikler, yalnız kendini ilzam edici ve katlanabildiği, kaldırabildiği kadardır... Zâten vâki olamaz ki, insanın yükü, tâkatini aşmış olsun. Bilâkis bu yük aşmış olsa bile, beden ifna olur, ölüm yetişir...

Bu **Nizama**, insanoğlu, bir yönünden karşı gelip ters cihete dönmüş bulunsa, bir başka yönü ile bu **Nizama** uymuş olur. Fakat bu uygun oluş, alışkın olmadığı bir sı-

varlık içine tedbirsiz girmiş gibi, yakıcıdır, bunaltıcıdır...

Bir noktaya kadar yürümüş bir varlık düşünelim: Bu noktada, bilgisizliği yüzünden, seçme durumuyla karşı karşıya bulunduğu yollardan birisini, doğru yol (kendisine - ruhî ihtiyaçlarına uygun yol) sanıp yola giriyor. Bilgisizliği, tecrübesizliği onu, yine mevcut bilgi ve tecrübesi (kapasitesi) dahilinde, yeni bir şuur talimiyle karşılaştırmış bulunuyor. Yani varlık, her davranışıyla, daima yeni yeni imtihanlar, yeni yeni başarılar, yeni yeni başarısızlıklar içinde, kâh uygun adımla, kâh aksaya, topallaya yürümek zorundadır.

Bu zorlu yürüyüşün ahenkli veya ahenksiz olması, ancak kendisi yönündendir; tamamen kendisine bağlıdır. Çünkü varlık, nerede ve nasıl bulunursa bulunsun, önce kendisi, dolayısıyla başkaları için orada, o şekildedir (Bu müşâhademiz, pek tabiidir ki, müşahade edebildiğimiz arz insanı içindir)... Fakat bu demek değildir ki, her insan yalnız kendini düşünmelidir.. Bilâkis kendini, ancak kendi dışında görerek tanımalıdır. İnsanın kendi kendisini kucaklaması mümkün değildir.. İnsanın kendisine giden yol, yine kendisi dışından geçmektedir.. Çünkü varlığı niçindeki bilgiler, henüz dışındakilerden pek azdır. İçindeki azla kendi değerini nasıl ölçebilir?.. Nitekim ben-

cillikleri, bu ölçüyü doğru kılmaz; yanılmalar içindedir... Halbuki çok olan, henüz kendi dışındadır.. Diğergâmca fiillerinin kıstası dışarıdadır.. Değer ölçüsü tam, mihengi yerindedir...

Demek ki, varlığın, asıl istikametine aykırı veya yan yollara sapması mümkündür (Doğru yolda olamadığımız her halmizden belli...) Bu aykırı veya sapma hali, insanoğlunun yolunu tüm değiştirerek ters yürümek isteğinden tam kayıp yani tekâmülde duraklama (ki bu, bize böyle duraklama gözükür; ne kadar az olursa olsun, bir ilerleyiş yine vardır...) veya kısmen bir kayıp husule getirmiş olmaktadır.. Yani **İlâhî Nizama** uygun (yine kendi ihtiyaçlarının yolları olarak bir zincir zeklinde sıralanıp kademe kademe) yürünen yol, kazanılmış; bunun aksine yürünen yolsa, kaybedilmiş, varlığı bir noktada bırakmış ve sağa, sola sapmalarla da varlık hızını yavaşlatmış oluyor..

İşte bu **İlâhî Yardımlar**, kendi plânının tahakkukuna çalışan bir varlık için, her çeşit sapmalarını, hürriyetine dokunmadan, asgariye indirmeğe çalışan, ruhi ihtiyaçları yönünde yardımlardır.

Bu yardımlar yani yukarıdan verilen bilgiler, İlâhî Tebligat, rüyâlar, sezgiler ve varlığın karşısına çıkarılan her çeşit olaylar olarak mütalea edilmelidir...

YARDIMCI ÜYELERİMİZ :

91. Turgut Güner
Sanayi Çarşısı Otopark No. 9
NEVŞEHİR
92. H. Ahmet Coşkun
Gençlik ve Çocuk Tiyatrosu Derneği
TOKAT
93. Koray Oskay
Akademi Karşısı
Fıstıklı Yokuşu Esas Apt. K.1, No. 16-2
İSTANBUL

94. Tanju Çamlıbel
Vali Konağı Cad.
Asri Apt. No. 152-2
Nişantaş - İSTANBUL
95. Perihan Evren
Mevlâna Cad.
Matbaacılar Sk. No. 47-2
KONYA
96. Hikmet Evrensel
Adakale Sk. No. 51-B
Yenişehir - ANKARA

Şartlı Refleksler

ve Tekâmül

Yazan: Erol ERDOĞMUŞ

Bilgisiz ve bilgisizliği nisbetinde de cür'efkâr olan insan, Kâinat içinde yalnız ve yardımsız bırakılmış olsa idi, parmağını bile kıpırdatamayacağı gibi, heran için varlığını tehlikeye düşürecek şuarsuz hareketler içinde kaybolup giderdi. Fakat, insan, kendisindeki eseri kendi çabası ile tamamlamak kaderine sahip olarak Kâinata gönderilmiştir. Yoksa, matlûp olan onun mahvı değildir. Bu bakımdan, bilgisizliğin zararlarından koruyan ve ona yön veren sonsuz ilâhî yardımlar onu kuşatmıştır.

Bunun en bariz misalleri, fizyolojik ve psikolojik bünyemizdeki koruyucu otomatik mekanizmalar ve sübaplarıdır.

TARİF : Doğrudan doğruya müessir olan uyarıcıdan, apayrı bir uyarıcı; bir refleks (=Tepki) meydana getirir veya mevcut tepkiyi tadil ederse; böyle bir refleks ŞARTLI REFLEKS denir.

MİSÂL : Yeni doğan bir çocuğun ağzına emzik gibi bir cisim konulursa, çocuk emme hareketi yapar. Görme, başlıbaşına bir uyarıcı olarak emme hareketini meydana getirmez. Fakat, emziğin yaptığı ağız uyarımı ile memenin veya şişenin yaptığı görme uyarımı, daima beraber bulunduğu için; çocuk az zamanda görme uyarımına tepkide bulunarak, emme hareketini, emzik ağzına değmeden, yapmağa başlar.

İşte bu olay, bir şartlı refleks olayıdır. Şartlı refleksler, asırlardan beri müşahade edilegeldiği halde, ilim adamları bu asrın ilk yıllarına kadar bunların teorik ve pratik değerini anlamamışlardı. İlk defa Rus fizyoloji bilgini Ivan Petrovitch Pavlov (1849-1936), şartlı refleksleri sistemli olarak in-

celemiş ve bunların psikoloji bakımından taşıdığı öneme işaret etmiştir.

Refleksler, organizmanın dış dünya ile dengesini sağlar. Eğer hayvan, yiyeceğe doğru harekete geçeceği yerde, yiyecekten uzaklaşır; ateşten kaçacağı yerde, ateşin içine kendisini atarsa ölür .

Görülüyor ki, refleksler bedeninin çevre ile intibakını temin ediyorlar.

REFLEKSLER VE DIŞ DÜNYA

Reflekslerin nihai gayesinin ya bir (ZARARI ÖNLEMEK) veya bir (MÜKÂFAT TEMİN ETMEK) olduğu tespit edilmiştir. Çevre aktif olduğu zaman, bir zararın önlenmesi, çevre pasif olduğu zaman ise, mükâfat veya tatmin enkarne'nin tabii tema yülünü teşkil etmektedir. Ego için, zararın önlenmesi müdafaadır. Mükâfat ise tatmin-dir. Müdafaanın egonun büzülüşü, tatmin ise yayılıştır. O halde, refleksler egonun büzülmesini ve yayılmasını intaç eden hallerde ortaya çıkmaktadırlar. Büzülme halinde ego Varolmak istemektedir. Yayılma halinde ise, varlığını gerçekleştirmenin hazzına erişmektedir ki, buna «tatmin» diyoruz. Egonun fonksiyonu «müdafaanın» ve «tatmin» sınırları arasındadır. Egonun tabii hali, müdafaanın ve tatmin olduğuna göre, reflekslerin önemi aşikârdır.

Başka bir Rus fizyologu olan Vladimir Bechterev müdafaanın refleksi üzerinde deneyler yapmıştır. Bechterev köpek ve insan sübjeler kullandı.

Köpek tasma ile bağlanmış ve bir ayağına şok yapacak elektrik şeridi geçirilmiştir. Ayağın geri çekilmesinde tabii uyarıcı şoktur. Meselâ, metronom sesini işiten köpek, şartlandırıldığı için ayağını geri çeker ve şok'un acısından kurtulur. Şartlı uyarıcı olan, meselâ, metronom sesine refleks ya-

parak, tabii uyarıcı olan şok'un acısından kurtulabilen sùjelerin, yaptıkları tepki ne olursa olsun, şok'a maruz kalan sùjelerden daha iyi şartlandıkları görülmüştür. Şok acısının bertaraf edilmesi mükâfattır. Mükâfat motifi şartlanmayı kolaylaştırmaktadır.

Şartlanmanın mutlaka iradeye bağlı olmadığı, geri zekâlı, hipnotize edilmiş veya başka bir faaliyete dalmış sùjeler üzerinde yapılan deneylerle ispat edilmiştir. Bu hallerin hepsinde, sùje olanı bilmeden şartlanır. Meselâ; normal sùjeler bir lâbirenti öğrenirken, arada bir, kırmızı veya yeşil ışık yandıkça, sopa ucuna konmuş şekerlemele-ri emerler. Sùjeler bu esnada tükürük tepkilerinin şartlandığını bilmiyor, sadece bunun lâbirent öğrenmeğe ait bir mesele olduğunu zannediyorlardı. **Bu sùjeler, başka şeyle oyalanmayıp da, yaptıklarını bilen sùjelere nispetle daha kolay şartlanmışlardır.** Büyük çocuklar ve yetişkinler şartlanırken, dikkatleri başka şeye çekilir de ne yapılmak istendiğini bilmezlerse veya iradî kontrole tâbi olmayan veya az tâbi olan refleksleri şartlandığı zaman daha iyi neticeler alınmaktadır.

Refleksler, çevreye intibakta, akli ve irade dışı, nöro-vegetatif davranışlardır.

REFLEKSLER VE TEKÂMÜL

İntibakı orijin olarak alırsak; bir NEGATİF İNTİBAKSIZLIK bir de POZİTİF İNTİBAKSIZLIK ortaya çıkar. O halde, negatif intibaksızlığın tekâmülü intibaktır. İntibakın tekâmülü ise, pozitif intibaksızlıktır. Negatif intibaksızlığın dozu ile doğru orantılı olarak, otomatik davranışlar, yani refleksler artar. Aksine, negatif intibaksızlık azaldıkça, akli ve iradî davranışlar artar, refleksler azalır.

Çevreye tam intibak halinde refleks yoktur. Pozitif intibaksızlık, bir tekâmül kademesidir. İntibak edilen vasat aşılmış, yeni bir vasata girilmiştir. Pozitif intibaksızlık halinde, yeni çevreye göre refleksler tekâmül etmiştir. Pozitif intibaksızlık, bir evvelki çevreye göre pozitif, kendi çevresine göre ise negatif bir intibaksızlıktır. Binaen-

aleyh, bu kademedede de, refleksler tekâmül etmiş olarak fazla, akli ve iradî davranışlar azdır.

Organizma ile fizik çevre arasında teşekkül eden refleksler, fizyolojik reflekslerdir. Psişe ile sosyal çevre arasında refleks teşekkül edebilir mi?

Organizma için bahis konusu olan, MÜDİFAA ve TATMİN mekanizmaları, psişeye de şâmildir. Enkarne, diğer enkarnelere karşı, ya kendini müdafaa eder, yani taarruz eder, yahut da, diğer enkarnele-ri üzerinde güçlü ve nüfuzlu olmak suretiyle kendini tatmin eder.

Çevre aktifse, yani inisiyatif çevrede ise, ego; ancak kendisine gelen saldırılara cevap verir. Bu ise, müdafaa veya pasif taarruzdur. Bu hal, potansiyel ego halidir. Aksi varitse yani, çevre pasifse ve ego çevreyi değiştirmeye matuf saldırılarda bulunuyorsa bu taarruzdur yani aktif müdafaadır. Bu hal, egonun kinetik halidir.

A şahsı ile B şahsı arasındaki münasebetlerde teşekkül eden çevreyi inceleyelim:

Meselâ B şahsı A şahsından üstün olsun;

A, kendisinden üstün olduğunu hissettiği kimseyi kıskanır.

B, A'dan üstündür.

O halde: A, B'yi kıskanır.

Bu durum, A'nın çevresini teşkil eden B'nin aktifliği karşısında A'nın bir müdafaa tarzıdır. Burada B bir tatmin çabası içindedir.

Kıskançlık, bir müdafaa refleksidir. A, B ile ilgili bütün münasebetlerinde kıskançlık refleksinin etkisi altında kalacaktır. A'da bu refleks otomatik olarak ortaya çıkar.

A'nın B'yi kıskanmasındaki şartlı uyarıcı üzerinde duralım:

Pavlov'un köpeğine, metronom sesini takiben müteaddit kereler et verilisinin, mücerret olarak metronom sesini işitince et verileceğini tedai ettirdiğini biliyoruz. O halde, şartlı reflekste esas faktör tedaidir.

O halde, A'ya B'yi tedai ettirecek şartlı uyarıcılar çok çeşitli olabilir. Bir tek kelime veya bir hareket bu tedaiyi meydana getirebilir.

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

INHİBİSYON :

TARİF : Şartlı reflekslerin teşekkülüyle, yeni bir davranış sağlayan beyin yarım küreleri, bir de bu davranışı durdurma işini başarırlar ki, buna inhibisyon (= ket vurma, durma) denir.

MEKANİZMASI : Eğer, bir reflekse ikinci bir refleks katılırsa, birincisi zayıflar, ya da büsbütün kaybolur.

DENEY : Köpeğin derisine önce kuvvetli bir elektrik akımı verilir. Akım, köpeğin derisini zedeler ve onda kendini koruma refleksini uyandırır. Bunun neticesi olarak hayvan şiddetle kendini savunur. Demek ki, bu uyarma savunma merkezini harekete geçirmiştir.

Eğer aynı zamanda, et verilerek köpekte bir de yiyecek merkezi uyandırılırsa, o zaman savunma refleksinde zayıflama görülür. Yani, yiyecek merkezinin uyarılmasıyla, savunma merkezi inhibisyona uğramıştır.

Deney'e devam edilirse, savunma refleksi sonunda büsbütün kaybolur. Akım verilmeye devam edilirse, salya refleksi başlar. Bu, savunma merkezine doğru giden uyarmanın, artık yiyeceğe karşı salya uyarma merkezine geçmesi demektir.

SONUÇ :

1) Merkezlerden biri diğerinden önemli ise, bütün enerjiyi kendine çeker.

2) Enerjiyi çekecek olan merkezdeki uyarmanın, hayat için yani, biyolojik ve fizyolojik bakımdan diğerinden daha üstün bir ihtiyacı karşılaması gerekir.

3) Buna mukabil, hayati bakımdan kuvvetli merkez, tam yüklü değil de, zayıf merkez yüklü ise, zayıf merkez öbürünü bastırır.

A'da B'ye karşı kıskançlık refleksinden gayri bir refleksin teşekkül edebilmesi ve kıskançlığın yerini alabilmesi için, yeni refleksin A'nın egosundaki pozitif değerinin büyük olması lâzımdır. Buna mukabil, A'nın egosu için önemli olan refleks az yüklü (aktif değil) ise, kıskançlık refleksi devam eder.

**

Sonuç olarak, refleksler, çevreden alınan intibaların, akıl ve irade hesaba katılmadan, otomatik olarak cevaplandırılmasıdır. Çevreye intibakı sağlayan refleksler, aşikârdır ki, akıl ve iradenin boşluklarını dolduran bir yardım mekanizmasıdır ve Varlıklar bu noktada da yalnız bırakılmamışlardır.

HÜCRELERİN HAYATI

(10. Sayfadan devam)

rinde bükülmüş dev moleküllerden teşekkül etsin, üstüste ve bükülmüş dizi de, doğrulup, daha fazla büyüme imkânına sahip olsun, sonsuz şekilde yekdiğerine bu moleküller bağlanabilsin! Ashında, ziyadesiyle basit 20 çeşit malzeme, «aminoasit» ler, atölye tarafından birleştirilir, ayarlanır; binlerce ufak tanecikler, «asit ribonük'eik» ten çok miktarda ihtiva ettiklerinden, ribosome» veya «ARN» tesmiye edilirler.

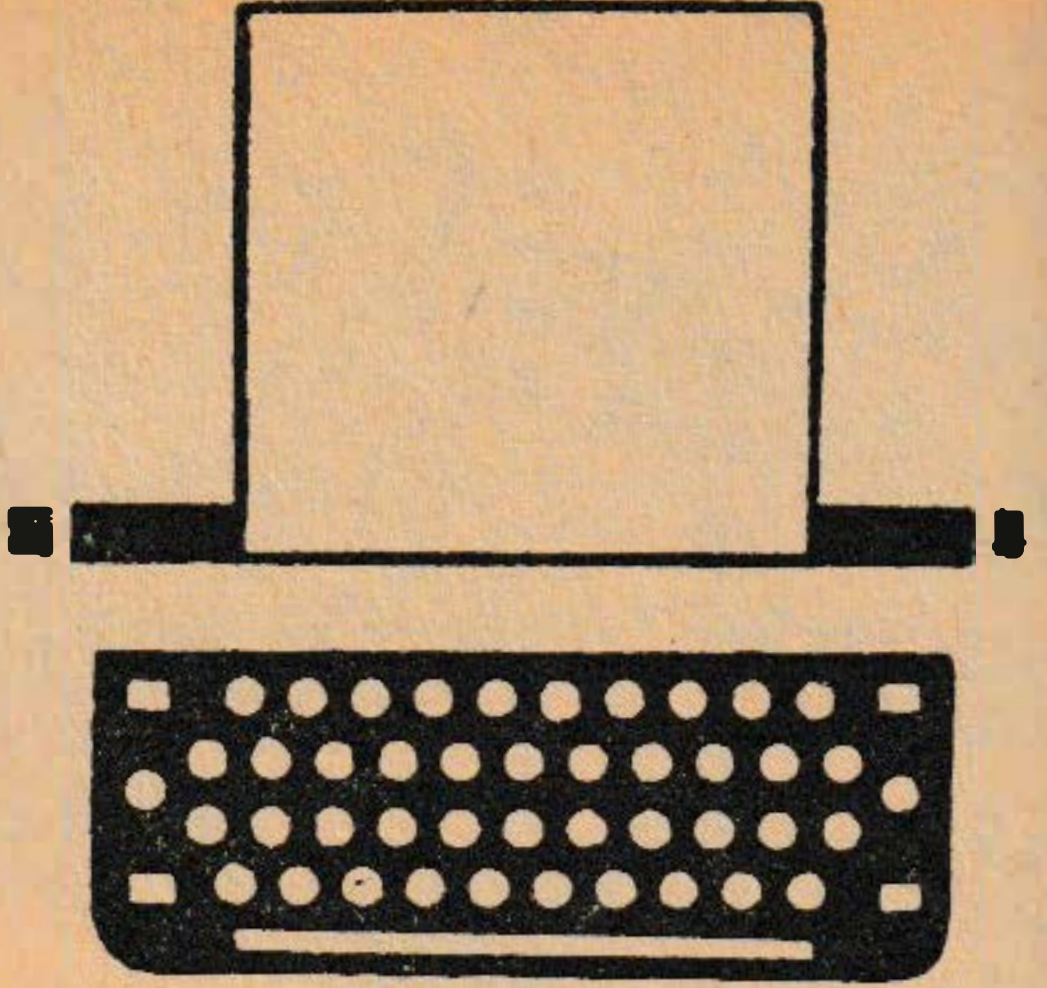
Bu iş sanki bir ekip tarafından yapılır; hakikaten bu protein atölyeleri serbest olarak yüzmezler, çekirdeği çevreleyen ve hücreyi baştan başa kat'eden kanallara yapışıp dururlar. Bu ince şebeke, net ol-

mayan bir gölge verir ve galiba hücresinin dış kısmıyla mübadelesini sağlar ve dışkılarını defeder.

Bu şebeke «ribosome» ları taşır ve proteinleri, hücresinin en az bilinen aletine götürür: bu bir «effraie» nin sinir hücrelerinde 67 yıl evvel keşfedilen «Golgi» aletidir. Onun şekli 2000 nci yılı telkin eder; rolü bir muammadır. Bununla beraber, o kırılınca, parçaları şaşırtıcı derecede yüksek miktarda «protein» ihtiva eder. Acaba o, kendisini teşkil eden düz ceplerden mi proteinleri toplar ve talep nisbetinde, iyice onları ambalaj edip koruyarak, gönderir. Bu sadece bir faraziyeden ibarettir.

(Devam edecek)

Okuyuculara CEVAPLAR

Sayın Oktay Şahinbaş - **KASTAMONU**

«Efendim, bendeniz, Mitoloji ile Dinsel Öğretiler ve öyküler arasında yakın bir ilişki olduğu kanısındayım. Mitolojideki olaylar, gerçekten ziyade bir semboller toplumu biçiminde akıp gitmektedir. Dergideki birçok bilgilerin ışığında, şimdi, mitolojinin değerini daha iyi anlıyorum. Bu yön-
deki düşüncelerinizi bilmek isterdim efendim...»

Biliyorsunuz ki böyle bir ilişkiyi kurabilmiş olmakla iyi bir başlangıç yapmış oluyorsunuz. Nasıl mı? :

a) Gerçekte, dinsel öğretiler ve öyküler (hikâyeler) de halk arasında bir takım imajinatif sahnelerin yaratılmasına sebep olmuştur. Örneğin islâmiyetteki «Hızır», insanlar tarafından pek çok hikâyeciklerin yaratılmasında tahrik unsuru olmuştur. Demek oluyor ki, gerek açıkça ve gerekse kapalı tarzda zikredilsin. bütün dinsel öğretiler, halka maledilmek üzere, bir takım olaylar içinde sunulmuştur. İyinin, doğurunun, merhametinin, sevginin, imanın faziletlerini öğreten pek çok masallar, efsaneler vardır. Halkın kendine özgü bir imajinasyonu var ki herşeye kendince bir biçim ve renk vermekte, gönlünce yakıştırmalar yapmaktadır.

b) Mitolojideki türlü kahramanlar, ilahlar, periler, şeytanlar, ejderler hepsi...

tabiat içindeki cereyan eden çeşitli maddî ve ruhî kanunları, ahlâkî değerleri ve bir çeşit idare sistemini sembolik tarzda anlatmak gayretindedir. Yunan ve Hind Mitolojileri, bu bakımdan çok zengindir. İnsanın hürriyeti, gayesi, onu düzenleyen ve saptıran dış tesirlerle uyuşması ve mücadelesi, yılgınlığı, ümidi, sevgisi, duası, aczi ve isyanı... hepsi türlü efsanelerle anlatılabilmiştir.

c) Öyle esatir (mit) ler vardır ki, insana dünyanın ruhî idare sistemi hakkında güzel bilgiler verir. Ne varki bu benzetimi (analojiyi) yapabilmek gerektir. Ruh ve Madde okuyucuları bu çalışmayı yapabilirler inancındayız.

Selâm ve sevgiler.

Sayın Nazmiye Anılmış - **TRABZON**

«Zaman zaman gazetelerde, falan kimsenin, öldükten, meselâ 10 dakika, sonra dirildiğini okuyoruz. Bunlar bir bakıma «yalancı ölümler» olmuş oluyorlar. Metapisşik bakımdan bu kimselerin ruhları ne durumdadır? Tekâmüllerine ne yolda faydaları olur?»

Sorunuz ilgi çekici bir konuyu ortaya koymuş; sizi ve okuyucularımızı bu bakımdan aydınlatmak gerekmektedir:

Yalancı ölümler, gerçekte ruh-beden mü-nasebetleri belirli dereceyi aşarak, bizlere hayatsız gibi gözüken kimselerdir. Ruhun

beden üzerindeki ince tertipli tesirleri ve astral bağları tamamen yok olmamıştır. Öyle bir münasebet hali meydana gelmiştir ki, tıbbi olarak öldü demekten başka çare yoktur. Bu hal bir tohumun durumuna benzer: görünüşte cansızdır, fakat müsait ortamda yeşerir. Böylece, ruh-beden münasebetlerinin aşırı derecede zayıflaması, tohumdaki gibi, insanın atıl kalmasını sağlar. Fakat asıl münasebet, ki bedende kaba canlılık halini tevlit etmeyen bir münasebettir, ortadan kalkmamıştır. Tohumdaki öze benzer bu. Yalnız şu var ki, bedenin canlanması tohumdaki gibi uzun bir zamana bağlı değildir. Daha çabuk olmaktadır.

Tekâmül bakımından ise, gerçekten kesin bir fikrimiz yoktur.

Bu türlü hadiselerin ancak genel bir izahını yapmak mümkündür. Ruh - beden münasebetinin gevşemesi, varlığın spat yoma doğru kaymasını doğurur. O plândan daha kesin tesirler alır. Bir çok durumları yakından müşahade edebilir. Ancak, beden şuuru ile bunları hatırlamak veya unutmak, insanın elinde değildir.

Bu hadiseler RUHÎ İDARE MEKANİZMASI'nın sevki idaresi altında olmaktadır. İnsanların ve yalancı ölü dediğiniz kimse- nin tekâmül ihtiyaçlarına göre türlü türlü mizansenler hazırlanır.

Selâm ve sevgiler.

Sayın Fehmiye Durlaz - **NIĞDE**

1) Bir köy imamının, size içi su dolu bir tasda gösterdiği şekiller, tasın içinde değil, sizin kendi dimağınızda meydana gelmiştir.

Biz bu olaya Durugörü, Ruhsal görme ismini vermekteyiz. Olayların doğru olup olmadığını anlamanız için, araştırıp soruşturun.

Doğru çıkarsa, nasıl oluyor diye de düşünmek lâzımdır. Mamafih, Ruh ve Madde'niz size bunların açıklamalarını yapmıştı..

2) Ruhları rahatsız etmezsiniz. Zira onlarla irtibat kurmak bir nizam ve müsaade altında mümkündür. Hiç bir kul, ruhî kanunlara hükmedecek seviyede olmadığından, her şeyimizin gerçekleşmesinde ruhî idarecilerin rolü vardır. Yeter ki in-

sanlar iyi niyetli olarak gayret göstere-
ler. Selâm ve sevgiler.

Sayın Ertuğrul KAAN - Serik - **ANTALYA**

Mektubunuza geç cevap vermek zorunda kaldığımız için özür dileriz. Sıranız, bu sayımızda cevap vermemize bizi zorladığından dolayı böyle olmuştur. Cevaplarımız şöyledir:

1 — İnsanın reenkarnasyon kanunu - na tâbi olarak bedenlenmesi sayıya bağlı değildir. Dünya tekâmülünün gerektirdiği bilgi ve görgü tam olarak elde edilinceye kadar, tekrar tekrar doğarız. İnsan üstü duruma geçilince de sonsuz sayıdaki tekâmül vasatlarının bilgilerini almak üzere yine yola revan oluruz.

2 -- Reenkarne olmuş bir ruhla normal medyomluk kanalıyla görüşmek mümkün olamıyor. İdareci ruhlar aracılığı ile onun yeni durumu hakkında bilgi almak kaabil olmuştur. Dediğiniz gibi, reenkarne olan ruhun, mezarı da değersizdir.

3 — Bedensiz varlıklar beş duyunun aracılığı olmadan kendileri ve çevreleri hakkında «ruhsal bir uygulanma» vasıtasıyla bilgi sahibi olurlar. Tesir eder ve tesir alırlar. Dünyada da aynı şeyi yapıyoruz. Ne var ki vasıtalarımız bedeni vasıtalar olmaktadır. Bedensizler dünyasal bilgileri ve tesirleri, gittikçe kabalaşan «tesir vasatları (çok değişik maddi tesirler gibi) ile elde ederler.

4 — Dünya nüfusunun artışı ile, dünyaya daha fazla ruhların indiği söylene-
mez. Kâinat sonsuz imkânlarla doludur. Dünya şartları ilerledikçe, tecrübe imkânları arttıkça, bunlara muhtaç varlıklar dünyada bedenlenirler. İster daha önce doğmuş olsun, ister başka tekâmül vasatlarından gelmiş bulunsun.

5 — Ruh, tecrübe ve görgüsünü geliştirmek için türlü safhalarda bulunur. Bu safhalar çok çeşitlidir. Bu arada nebat ve hayvanlık safhalarının imkânlarından da istifade eder. Ruhun cevheri asil ve yüksektir. Ruh için gerilemek ve zelif olmak diye bir şey söz konusu olmadığından, her imkândan yararlanır; kuş da bir, kaplan da, insan da... Selâm ve Sevgiler.